

• **VATRA** •

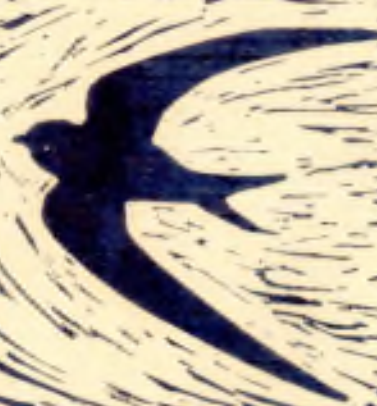
LESNÍ • MOUDROSTI

• **V ČECHÁCH** •

►► slavnostní číslo ◀◀

► k osmdesátým narozeninám ◀

sestry Rorejse Marie Simsové, roz. Kohoutkové

MĚSTO NA DVĚU ŘEKÁCH V MĚSÍCI BLESKU
•• 84. ROKU • LESNÍ • MOUDROSTI • (1986)

V A T R A
J U N Á C K É H O   Z Á L E S Á C T V Í

Číslo pro s. Rorejse

Toto číslo Vetry bylo připraveno k osmdesátinám
sestry Marie Šimsově - Rorejse

K 28. slunci měsíce blesku
V Městě na dvou řekách

1 9 8 6

"Ženu statečnou kdo nalezne ?
Je daleko cennější než perly.
Srdce jejího muže na ni spoléhá...
Žena, jež se bojí Hospodina,
dojde chvály." (Přísloví 31,
verše 10, 11 a 30.)

Že by tato myšlenka byla základním kamenem, na kterém by se vybudoval kult ženiny osobnosti v manželství, rodině a společnosti? Je pravda, že dokážeme leccos udělat s takovými slovy. Ale biblický pisatel se proti takovému zneužití své zvěsti zajistil závěrem celého toho oddílu: "... žena, jež se bojí Hospodina, dojde chvály." A tam, kde je skutečně bázeň Hospodina, tam nemůže vzklíčit žádný kult osobnosti. Tam je život pojat a denně pojímán jako pokorná, nenáročivá, láskyplná a poslušná služba člověka člověku podle Boží vůle v následování Ježíše Krista.

Zde je to ženina služba muži, který "je uznáván v branách, když zasedá se staršími země" (v.23). Tedy muži, jenž je na místech, kde jde o právo a spravedlnost podle pravdy. Tam je za žena vnitřní oporou a posilou, takže "synové povstávají a blahořečí jí." (v.28).

V té biblické době šlo o ekonomickou a sociální základnu, kterou žena vytvářela a tím svou pílí a věrností podpírala život rodiny a společnosti. Ale nejde o více? Co když i při té ekonomické a sociální základně potřebuje manžel být podepřen ženinou věrností v úsilí o pravdu, spravedlnost a ochranu lidství zakotveného v řádu Božího království? Když v tomto Bohem určeném zápase nesedí "v branách" ale v žaláři či koncentračním táboře vystaven nebezpečím všeho druhu a mdlobě těla i ducha?

3

Tu "žena statečná" rozumí jeho přetěžké práci, jeho cestě, je s ním zajedno v nejhlubších základech lidského bytí, neopustí společnou cestu ani v bolestech duše a slzách. "Nad perly je vzácnější žena statečná" - veliký dar muži i rodině od Hospodina. Proto ne kult osobnosti, ani výzva k němu, ale za ženu statečnou čest a sláva samému Bohu.

Miroslav Růžička

POSILSTVÍ OHNIVCOVO

Již před deseti sněhy jsme v měsíci blesku k počtě sestry Korejse zažehli "vatru zálesáckého junáctví". Vzpomínal při ní Míla Vavřda (který se již odebral do věčných lovišť) na pramínky lesní moudrosti v Čechách a na sestru Korejse, bratra Sávou, bratra Tegumaje, sestru Tafi, Prokopa Koudelu, Milosla Šeifarta a ovšem Černého vlka - Ernesta Thompeona Setona, který poznal trysen žízň a vykopal studnu, aby se i jiní mohli napít. Byly tu výňatky z Kroniky Stráží včetně slavného zápisu ze 17. slunce měsíce hladu (1923), zachycujícího, kde se poprvé setkala sestra Korejs a bratrem Sávou. Přepsali jsme i rozhovory s Korejsem o táboření pod Týřovem v posledním roce první světové války a o táboření na Ostrově dávné touhy na Staré řece v r. 1922. Byla zde Soví pohádka a Grizzlyho řeč o mamince. Z nejmladší tábornické generace přispěl Jirka zorávou o táboře 1976 u Staré říše. Přetiskli jsme z Kostnické vutry sloupeček Káři Tpusiny. Jubilejní číslo Vutry jsme doprovodili záběry historickými i zcela aktuálními, třeba jak si sestra Korejs podává ruku s bratrem Jaromírem v táboře u Staré říše před indiánskými typí...

Letos jsme opět k 28. slunci měsíci blesku zapálili Vatru zálesáckého junáctví. Sestra Korejs se dožila osmdesáti let svého života! Požádali jsme přátele o vzpomínky, něco jsme i přibírali z minulé Vutry a věnujeme ji sestře Korejsovi s věčnou vzpomínkou na to, kde všude zapalovala, rozfoukávala a udržovala oheň tepla, jídla, porozumění a rozhovoru a vedla tak mladší i starší k poznání pravdy, krásy přírody, pramenů síly a lásky.

S MODROU OBLOHOU !

Ohnivec

NAŠE BABIČKA A NAŠE DĚTI

Když se nám před pětadvaceti lety narodil náš Pavel, byla situace zaměstnaných matek jiná než dnes. Placená mateřská dovolená trvala tehdy jen tři a půl měsíce a maminka, která nechtěla přijít o zaměstnání, musela do půl roku po narození dítěte opět nastoupit. Míst v jeslích bylo málo a stejně se mnoho rodičů rozpakovalo, zda tak malinké děti dávat z domova, nebylo-li to absolutně nutné. Úloha babiček byla proto nezastupitelná a mohl si gratulovat, kdo takovou schopnou a ochotnou babičku měl. Ne každá babička totiž byla ochotná na sebe tak náročný úkol - starat se o děti a vytvářet jim po většinu pracovního dne jistotu domova - vzít. Znali jsme mnohé, které byly svolné pohlídat děti maximálně dvě až tři hodiny, když šli rodiče do biografu nebo do divadla, a to už stejně děti většinou spaly; říkaly: "Kdepak, takovou odpovědnost ode mne nemůžete chtít!" I když jinak třeba měly děti docela rády a věnovaly se jim, ale jen v přítomnosti některého z rodičů.

My jsme však to štěstí měli, že jsme měli babičku, která se nejen nezdráhala, ale s úplnou samozřejmostí a velikou láskou přijala Pavla - a za dva roky i Helenu - do své péče. Snad jsme to tehdy ani dost neuměli docenit a teprve s odstupem let si uvědomujeme, jak veliké dílo pro ně - a pro nás - vykonala. Nešlo naprosto jen o žádné "pohlídání". Byla s dětmi v předškolních letech velkou většinou jejich každodenního života. A starala se o ně nejen po stránce fyzické - i když to také a vzorně - ale (a za to jsme jí nejvíc vděční) zejména pečovala o rozvoj jejich dušiček, učila je dělat první kroky do světa, poznávat jej a prostě - být lidmi. I v Praze s nimi spoustu času trávila venku, i když tady měla zčásti různé pomocníky (z nich na prvním místě vzpomínáme vděčně také na dědečka Pokorného). Ale úplné maximum věnovala naše babička dětem na letních pobytech, což nám známí a přátelé obzvláště záviděli.

Od roku 1962, kdy byl Pavlovi rok, až do roku 1969, kdy už i Helena šla do školy, trávila babička s dětmi sama pravidelně průměrně čtyři měsíce, tj. třetinu roku, na venkově; my jsme za nimi přijížděli jen na neděli (a to tehdy při šestidenním pracovním týdnu bylo opravdu jen "na neděli") a pak ovšem na pár týdnů na dovolenou, kdy si babička od nás všech trochu odpočala, aby mohla znovu nastoupit. Jen dvakrát tam s ní Jana

mohla být delší dobu, ale při dvou malinkých dětech měly obě dost a dost starostí. Když to všechno sečteme, byla s nimi zhubla dva roky úplně sama mimo domov, a to ještě na různých místech, kde si pokaždé musela znovu s dětmi zvykat na různá prostředí i různá nepohodlí. Podívalme-li se na to takhle s odstupem a uvážíme-li, že sama nebyla nikdy úplně zdravá, byl to od ní vpravdě úctyhodný výkon; přitom si na to nikdy nenafíkala a dělala to ráda.

Děti s babičkou na letních bytech? Nejdříve to byla Vyžlovka, jednou Všemily, pak zase Vyžlovka, potom se dokonce během léta místo měnilo - Vyžlovka a Kovářská, Vyžlovka a Pernink. Přitom Pavel v těch letech trpěl astmatem, ale na venkově mu bylo téměř pořád dobře, zvláště si liboval, když bylo v Krušných horách pěkně sychravo. Babička v sobě nezapřela svou woodcrafterskou minulost: pokud jen trochu mohla, byla s dětmi v lese, u potoka, u rybníka. Učila je poznávat stromy, rostliny, zvířata (a to nejen domácí, ale i volně žijící - i hady a ryby). Vařila s nimi oběd na ohničku v lese, opékala buřty, společně hledali houby, sbírali borové šišky na topení, "lovili" ryby. Dbala i na tělesnou zdatnost - když povyrostly, učily se chodit po kládách, lézt na stromy. Stále na mnohé věci vzpomínají - třeba na případ s hadí královnou ve Všemilech, jak dělali jeleny na Jeleních pasekách u Kovářské, jak společně zabloudili v lesích kolem Velflíku v Krušných horách atd. atd. Leccos pěkného a zajímavého zažili přirozeně i s námi, ale přece jen v těch prvních deseti letech toho bylo s babičkou o hodně víc. Přitom jim po večerech ještě četla - třeba z Homéra!

Pavel, který má dnes už sám chlapečka, nás nedavno říkal, že teď teprve vidí, co všechno pro ně babička znamenala. A Helena, málem už hotová paní doktorka veterinárního lékařství? Vždyť právě babička jí poprvé ukázala koně, krávy, kozy, slepice, dovolila (ne rozdíl od jiných babiček i rodičů městských dětí), aby se šla podívat do kravína, ve čtyřech letech už chodila v Perninku s psákem a jeho psem pást krávy. Možná jiná babička, která by se právě bála té odpovědnosti, by to všechno zakázala. Ale naše babička, která vždycky věřila, že Pán Bůh nad námi všemi bdí, se nebála; snažila se naše děti vychovávat k Jeho obrazu.

Mnoho se jí z toho podařilo. A za to jí dnes moc a moc děkujeme a nikdy nezapomeneme. A přejeme jí ještě tolik zdraví a síly, aby alespoň něco z toho, co dala našim dětem, mohla dát i malému Pavlíčkovi.

Láďa + Jana

Simeš Jan, nar. 2.10.1929

P S 151

602 29 BRNO 02

56. DEN

24.7.78

Milá maminko, milý Martine !

O vánocích 1958 jsme Ti do Prahy poslali krabičku s kartičkou: Jedno vnouče k dodání k Tvým narozeninám. A to ráno 28.7. po dramatické noci jsem Ti ještě z Hradce telegrafoval: Závazek splněn, vážím 3,72, maminka v pořádku - Martin. Od té doby, co Martin ze samé nedočkavosti předběhl Aninku a ušetřil den (plánován na 29.7.!) máte společné narozeniny v nevhodnou dobu prázdnin, kdy se to slaví ještě hůř než na konci školního roku, jak na to kdysi doplácela Juna.

Napadlo mne, že Vám napíšu společný dopis a pokusím se zachytit, co jsem přijal od Tebe, maminko, a co jsem chtěl nebo měl předat Tobě, Martine. Nemyslel jsem ani tak na názory, ale postoje a hodnoty spojené s životním stylem, jako třeba je vztah k rorýsům. Od malička jsme měli rorýse ve zvláštní úctě - od studia Kroniky Stráží přes maminičino vyprávění o Šavových "pomluvách", že rozklo- vávají cizím ptáčatům hlavičky až k ládádávání vlastního pozorování, četbě Komárkovy Neznámé tváře Prahy a k sledování novinových zpráv o jejich příletu a odletu (obvykle 2.srpna), a ovšem k Pavlově básni o rorýsech nad pražskou ulicí, jak spolu tiše hovoří, ostatně nejlepši, kterou od něho znám.

Teď je slychávám až do cely, i teď když píši a slunce mi svítí na papír, je slyšet, jak přeletují a pokřikem. Je slyšet i jiříčky. Při vycházkách vidáme oblohu a ptactvo nebeské, tj. opět rorýse, jiříčky, vrabce, vzácně kosa nebo poštolku. Psala prý paní profesorka, že vzpomíná na to, jak ve vězení jim pomáhal ptačí zpěv nalézt opět stabilitu. Od té doby slyším v rorýsím pokřiku nejen pozdrav od Rorejse, ale také kus stability od paní profesorky.

Dnes jsem vzpomínal i na ptactvo na Karlově náměstí, na "Truksova holube", necítím se sám a mám zase ten kus stability a harmonie, o které usilovala lesní moudrost po Šavově příkladu pevně zasazená do české masarykovské a rádlovské filosofie.

Ale: jestlipak mě děti rozesnejí bezpečně rorýse od vlaštovky? Co jim pomůže, až budou samy, na rozcestí, v nemocnici, na vojně nebo ve vězení? Na druhé straně mne potěšil Martinův zájem o Petra Camenzinha a vůbec Hermana Hesseho. Zde nějak přeskočila jiskra

porozumění přes dvě generace.

Martine, potěšilo mne, jak jsi uznale psal o mé spřízněnosti s Hessem a Fellinim a že mi to teď pomůže stejně jako to, že "nevěším v osidlech moralismu". To jsme přejímali od své maminky a jen posději utvrzovali četbou tatínkových rad a vzpomínek, až jsme pronikli clonou, kterou někteří přátelé v dobré válí rozprostřeli nad tatínkovou památkou v touze mít křesťanského hrdinu podle svého obrazu.

Jako hodnotu zcela reálnou jsme dostali Ostrov Dávné Touhy - nejprve ve vyprávění, i křižatecké babičky, pak v člancích starých junáckých časopisů, pak v obrázcích, které šťastně vlastnil Evžen, abychom ho pak sami objevili a zabydleli. Jiná reálná hodnota byla stará "rakouská" kosočtvercová celta s malou súvičkou v jednom růžku. A lehounký kotlík.

Základ ovšem bylo porozumění pro výzkumné výpravy jako už předtím pro košíkovou a lehkou atletiku, kterou maminka i tatínek - na dálku - měli. (K fantastickým rodinným zkušenostem patří i to, jak s námi tatínek na dálku prožíval to, jak nás z Ostrova vyhnal pan Řežábek). Maminka trpělivě snášela i sněmy a družinové schůzky konané v "tátově pokoji" (jinak se tato forma mnoho nevyskytovala).

Ale ovšem základ základu je ve výpravách k Vltavě, do Chuchle, na Koukolovku, na Skály, letní byty se srnkami, jeleny, úhořem, mraveništi a zlatými rybičkami v Pomměnicích a na Konopišti. Má to dvě stránky: přírodu samu: rorýse, strom, kosatce, hořce, pampelišky a pak tu společenskou stránku - smysl pro hru a družný život ve společenství. Pro mne kdysi od toho byl jenom krok k socialismu i s jeho kolektivismem. Sepjalo se ^{to} s uvědomělým vedením rodičů ke kritickému vztahu ke stavu společnosti a ke smyslu pro krizi člověka a rozdělení na chudé a bohaté.

Vzpomínám si, jak Tě jednou, maminko, potěšil Pavel písemně vyjádřenou vděčností, že jsi nám od malička všechno objasňovala, smíňoval se o Španělsku výslovně, já si vzpomínám na 1. máj, na demonstraci na Senovážném náměstí, na události 1938 a 1939 ! Jsem velice zvědav, zda a za co budou moci být Tví sourozenci, Martine, vděční nám rodičům !? Nepodcenili jsme krizi lidstva i krizi pokusů o léčení?

Podědil jsem těž očekávající, porozumivý, ale také kritický vztah k církevnímu křesťanství. Vytvářel široký prostor svobody,

širší, než jste měli nebo máte V vy, Martine, nejen proto, že jste faraké děti, ale také proto, že není Ymka a Akademická Ymka.

Paní profesorka jednou řekla, že jsme přijali hlavně vzdělání od svých rodičů, ovšem také vztah k němu a velkou knihovnu, bych řekl já. Tys to, Martine, chápal jeden čas jako bláhové úsilí, aby s Tebe něco bylo až tak nějak společensky. Přitom, myslím, že my jsme přijali ideu vzdělání a sebevzdělání jako cestu k polidštění člověka a pochopení jeho účelu, ale i jako část vlastního uvědomělého lidského života. Tatínek ve vězení a pak v táboře se vzdělával až do posledních dnů. Jistěže to byla příprava k další činnosti, ale tím se to nevyčerpává, byl to způsob, jak zůstával sám sebou a dotvářel se X až k předělu svobody. Líbilo se mi, že Maruška Kudefíková pojala četbu Rádlových Dějin filosofie před popravou jako dovršení svého zdánlivě krátkého života. Doufám, že časem toto nedorozumění zapadne a že to přijmeš jako dar prarodičovské generace.

Jsem velice svědav, zda budeš moci přijmout i vysoké pojetí lásky muže a ženy a její čistoty (opravdovosti), jež neplyne ze znevažování tělesné stránky, ale právě z jejího skutečného ocenění a kladného radostného přijetí jako velkého, nerozštěnitelného daru.

Původně jsem chtěl psát, maminko, o tom, jak jsi nás učila vztahu k penězům, k věcem, které slouží, ale nemají duši, ke společenskému postavení, o humoru a napadaly mne Tvé různé výroky i ještě jiné, než jsem zachytil ve své řeči o Tobě - ale copak se mi sem všechno vejde? Vzpomínal jsem také na Tvé rozpravy s Michalem, Monzou a Alešem a jak mi pak Darja vysvětlovala, proč může vnuk přijmout od babičky, co "nemůže" syn od matky.

Ale hlavně jsem Ti chtěl při těchto narozeninách, maminko, poděkovat - celý můj život se mi tu při vzpomínání objevil jako úžasný dar od samého počátku až podnes.

A Tobě jsem chtěl, Martine, také poděkovat. Líbila se mi Tvá svědecká výpověď i tom, jak jsi při mně a při nás celé ty dva roky stál, co už nejsi jenom dítě. A přál bych Ti, abys mohl něco z té rodinné tradice ocenit a přijmout a vybrat, co budeš na své pouti potřebovat.

Mezitím jsem dostal zprávu, že narukuješ a že Tě budou na vějnu vypravovat obě maminky, moje i Tvoje. Byl bych rád ti dal nějakou radu, jako mně dal Pavel asi tři velmi užitečné rady. Byl bych rád, kdybys toho času užil k zocelení duše ale i těla a k po-

znání Slovenska - pěkný vztah ke Slovensku máš z obou větví naší rodiny!

Maminko, vyčetl jsem, žeš byla už dvakrát v Brně. Tvé chystání kuřete už na červnovou neděli bylo zde přijato s velkým nadšením, všechny jsme pozval s tím, že bude pečené s nádivkou a novými brambory. Bylo to zde to nejveselejší období, byli jsme tu čtyři a vzpomněš si, jak se bývalí vězni nachechtají, když se setkají! Hodně tu vzpomínám na tatínka, vybavují se mi větičky a zmínky z dopisů.

Jak je s Janou? Poplašné zprávy přestaly, ale příznivé už nedošly. Pavla a Mílu moc pozdravuji. Mám vás tu všechny na obrázcích.

Tvůj Jenda

Havlíčkův Brod k 28.7. '86

Vážená a milá Mařenko,

když jsme se poprvé uviděly? Asi před 45 lety? Přemýšlela jsem o Vás však několik roků předtím.

Každá konference AI, každé otevření Křesťanské revue, podnětné poznámky v Naší době, šifra -i- v Národním osvobození, "Moderní hrdinové v duchu T.G.M." a jiné knížky, osobní setkání Na Poříčí č.12 - to přece byly majaky, pochodně, ukazatelé na rozcestích, které nám zaníceně a podmanivě zažehoval a vytyčoval nezapomenutelný pan sekretář Šimsa. Nevycházeli jsme z údivu a obdivu nad rozsahem, bohatstvím a plností jeho osobnosti.

Ale s bezděčnou samozřejmostí se vynořovali i otázky: Kdo při něm nejniternejší stojí, že může svěřenými hřivnami tak požehnaně hospodařit, tak štědře z nich rozdávat? Proto jsme se ptávali po Vás.

Když jsem se s Vámi poprvé sešla, byla jste těžce nemocná, každodenně svíraná úzkostí, jakou zprávu dostanete z trestnice v Terezíně, uprostřed válečné bídy se třemi malými dětmi. Dávaly se na mne horečnaté, smutné černé oči.

O všech ostatních hrůzách, zkouškách a utrpení víte nejlépe sama.

Já a Vámi tak přechásto stála jen ve vzpomínkách a na modlitbách. Vždycky v úctě, v hlubokém úžasu nad Vaší statečností, nad houževnatou, vytrvalou vynalézavostí lásky, která lámala všemožný odpor a zářez satanských sil.

A současně jsem se skláněla nad Vašimi, často zoufale bolestnými, tichými vnitřními zápasy. Stejně statečnými.

Na každém kroku jsem dostávala - a nepřestávám dodnes přijímat - odpovědi na svou otázku: Čím jste byla svému muži?

Přidržovala jste lampičku, čistila knůtek, přilávala jste olej, aby plamen mohl zářit. Vždycky připravená s bystrou pohotovostí i moudrostí naslouchat. S nadějným vyhlížením očekávat zaklepání nejvyššího Pána života a smrti, a potom pomáhat přiotvírat mu dveře. Neumdlévající v hledání nejvzácnější perly Božího království. Samariánsky přikládající mast a olej na rány... A ještě a ještě - neumím to všechno postihnout, až bych tak ráda!

A potom - dalších čtyřicet let stejně tak pevná i skloněná v porozumivé a přichylné lásce k svým dětem a vnukům a řadě "příchozích a hostů", v čas i v nečas...

Odkud to všechno? Vidíte, že se Vám golgotský kříž a otevřený hrob toho prvního velikonočního rána staly ohněm zprubovanou jistotou Boží moci, slávy, svrchované lásky a že je Vám živá přítomnost Pána Ježíše Krista skutečností nejskutečnější!

Jste mi jedním ze znamení - zázraků, které mně z nevyetížitelné milosti byly shůry poslány na cestu !

Jsem jen X z těch přemáramně klopýtajících, ale vděčných za vše, čím dosvědčujete celým svým životem věrohodně pravdu Božích zaslíbení i činů.

Kaš je Vám dopřáno i dál jít po této požehnané cestě, těšit se ze svých "štípků zářně rostoucích při tekutých vodách", naplněná pokojem, který převyšuje všeliký lidský rozum.

Svítil nad Vámi slova ze Zjevení Janova 2,17 !

Líbám Vás ve vděčné lásce

Marie H.

Kdo má uši, slyš,

co Duch praví církvím:

Tomu, kdo zvítězí,

dám jíst ze skýrčyté masy;

dám mu bílý kámenek,

a na tom kámenku je napsáno nové jméno,

ktelé nezná nikdo než ten, kdo je dostává."

Zjevení Janovo 2,17

Z DOPISU MARIE ŠIMSOVÉ MARII HOFMANOVÉ

9.XI. 41

... Jak se Vám daří ? Zde žijeme v ustavičném neklidu a obavách o některé přátele, které jste jistě také znala. - Čekám teď netrpělivě na zrušení výjimečného stavu, mám slíbené povolení k návštěvě v Mnichově, byla jsem tam naposled před 5 měsíci. Dopisy dostávám ve stále delších intervalech a to věčné čekání stojí zdraví.

S přáním Božího požehnání Vaše
M.Šimsová

25.I. 42

Drahá slečno Hofmanová,

děkuju Vám za Vaše krásné a originální pozdravy, došly v naprostém pořádku. Jako vždycky, děkuju pozdě, odpusťte mi. Vzpomínáme na Vás a Vojtěšskou, jak se daří Vám a hlavně Vaší pí matce, zda se jí už aspoň ulevilo v jejím utrpení. Máte teď sama tolik starostí a trápení, nezatěžujte se ještě starostmi o nás, prosím Vás o to.

Mám pro Vás také radostnější zprávu - mám dovoleno navštívit svého muže, po osmi měsících! 4. února vyjedu a 5. nebo 6. budu mít návštěvu. Těším se a bojím zároveň, v jakém asi zdravotním stavu ho najdu; o stavu duševním nepochybuju. Vzpomínejte, prosím Vás, na nás! Vyřídím mu - s dovolením - pozdrav od Vás, a znova mu povím, jak se o nás staráte při všech svých osobních těžkostech.

Jednou jste mi psala, že když je Vám těžko, že si vzpomínáte na mě. Je vidět, má drahá, že mě málo znáte, já bych byla špatný vzor. Zapomínáte, že jsem nevydržela ani tělesně, že jsem se dala zlomit v nejhroší době. Už Aristoteles říká, že všechna nemoc pochází z ducha, a má asi víc pravdu než připouštíte. Aspoň na mě je to jako šitě.

S upřímným pozdravem a přáním Božího požehnání

Vaše M.Š.

12.6.42

Drahá přítelkyně,

děkuju Vám teprve dnes za obě Vaše vzpomínky a za dopis - jsem Vám dlužna vysvětlení, až jednou ústně. Vzpomínala jsem na Vás často posledních 14 dní, modlíte-li se ještě za mě - potřebuju to teď víc než kdy jindy. - Vyřizuji Vám také zároveň pozdrav od mého muže, je v úžasné rovnováze duševní, skoro veselý, odevzdán do vůle Boží. Má teď těžkou a zodpovědnou službu.

Ruku Vám tiskne

Vaše Marie

10.IV.43

Milá přítelkyně,

zase Vás musím nejdřív prosit, abyste mi odpustila, že píšu až po tak dlouhé době odpověď na Vaš milý dopis a poděkování za Vaše vzácné zásilky. Po delším styku se mnou budete utvrzena ve všech svých křesťanských cnostech, hlavně v trpělivosti, vidíte? Musím Vás poprosit, abyste mi to odpustila pro svou vlastní dobrotu. Píšu Vám vždycky po dlouhé době a vždycky totéž - t.j. abych si Vám poněkud. Dnes zase-.

Mám za sebou příšerný měsíc. Dostala jsem zprávu, že Jára jde k soudu, do hlavního města, termín je stanoven na 20.-22.IV. a další asi dva dny. Když se to tak ty tři roky protahovalo, měli jsme tajnou naději, že to tak zůstane až do konce a teď náhle tohle. Z březnového dopisu jsem se také dověděla, že v únoru ležel se zánětem pohrudnice. Mám strach, jak vydrží ten převoz, který se dělá primitivně, autobusem od jednoho podniku toho druhu ke druhému, takže cesta do B/erlína/, která vlakem trvá den, se takhle protáhne na 10-16 dní skoro bez jídla, mytí atd. A pak přišly dvě smutné zprávy - že můj milý přítel, s kterým jste se loni u mě sešla, už v říjnu zemřel. A přítelkyně Zdenka Paková, kterou jste asi znala z konferencí, také, v týž den. A posledních pár lidí z okruhu našich osobních přátel, s kterými jsem se občas vídala, onemocnělo. To už asi víte, že autor konferenční brožury o Obříství a pak rodina mých starých přátel z Prahy - pět lidí najednou - no prostě - propukla doba apokalypsy. - A moje chatrné zdraví to zase vydrželo; začínám se stydět za to, že si tak chodím a bezmocně přihlížím.

Má drahá, kdybyste mě tak viděla v takových dnech, to byste se asi zděsila a neříkala takové věci jako v posledním dopise. Jak je zoufale těžké být tichý a pokorný a nereptat, když vidíte takové lidi, jako je můj muž tři roky živořit - nebo zmařený život těch druhých! A kdyby to byli jen oni - jsou to dnes už davy lidí. A konce toho utrpení nikde nevidět. - To se ví, jsme jen lidé a nevidíme do Božích ať plánů. Ale i když má člověk nejlepší vůli být poslušný jako Broučci - je to někdy hrozně těžké. -

Děti jsou zdravé a já poměrně také. Co Vaše zdraví? Nepřijedete teď zase někdy do Prahy? Kdybyste kdykoliv potřebovala se zde ubytovat, byla bych hrozně ráda kdybyste přijala moje pozvání. Mám volný tátnv pokoj, nezapomeňte na to. A je tu u nás zase klid, nikdo se o mne nezajímá. - Jak se Vám vede ve škole? Nikdy nepíšete nic o sobě. Pro ten pozdrav z Mnichova jste se na mě horšila

neprávem, to jsem byla skutečně nevinná. V Mnichově jsme nemohly dostat pohlednice - vždycky jen jednu - a pak hlavně vůbec nebyly známky, takže jsem lístky, které jsem přece sehnala, přivesla domů čistě. Posílám Vám kousek té jejich slávy, dnes už patrně neexistující, jako přílohu.

Buďte tak hodná a vyřídte můj dík také paní K. Je to dojemné, jak se o mne staráte; tak promyšlené příspěvky do domácnosti jsem nedostala od té doby, co zemřela moje babička. Ta mě taky tak, jak říkala naše maminka, rozmazlovala. A to už je hezky dávno. - Prosím Vás, nezapomeňte se na mě přijít podívat, až přijedete do Prahy. Budete-li mít málo času, napište mi a já se za Vámi vypravím do něsta nebo budu s Vámi chodit, kam budete potřebovat. Budu-li to vědět napřed, mohu se kdykoliv zařídít podle Vás, i ten protivný pneumothorax mohu posunout, budu-li o tom napřed vědět. Teším se na shledanou.

Vděčně Vám tiskne ruku

Vaše Marie Š.

Na konec něco radostnějšího: dostala jsem zprávu, že se ta Járova záležitost posouvá na začátek května a do Stuttgartu - to je veliká úleva.

2.VIII.43

Drahá přítelkyně,

Čtu si znova Váš dopis - jako obvykle skoro měsíc starý, než jsem se dostala k odpovědi. Tož se tedy neomlouvám, když myslíte. Ale musím Vám říct, že bych plakala a smála se dohromady nad ním, jak je milý. Tak nakonec Vy se mně vlastně omlouváte za to, že já se tak nemožně k Vám chovám.

Děkuju Vám z celého srdce, že se nezlobíte a za vzácné pochození mého ne docela normálního stavu, ve kterém se mi rozplývá nejen pojem času, ale i jiné věci. Žiju nějak bez vůle a jasného vědomí, jdu mechanicky z jedné povinnosti do druhé, bez plánu, tak jak se mi nastaví před oči. Důležité-nedůležité-věci, které mohou udělat jiní - rady a pomoc lidem, z nichž mne někteří nezužívají a já ani neprotestuju, ač o tom vím. Ale když je mezi tím tolik věcí, které, kdybych odřekla, jistě by mě strašily do smrti. Potřebovala bych pár dní za sebou ^{den} asi tak o 60 hodinách a pak bych snad všelicos napravila. Ale to je výmluva. Chyba je jinde, ve mně. Ztratila jsem rovnováhu. Nenaučila jsem se dosud být náležitě pokorná; jde to tak pomalu a je to tak těžké, když to není člověku ani trochu dáno. Byly to tak těžké rány pro mě, loni i letos. Ať dělám, co dělám, stále se mi ozývá - proč zrovna ten? A proč ten? A proč

Zdenka? Bylo třeba zrovna tyhle lidi tolik zkoušet? Já vím a opakuju si, jak jste mi také jednou napsala: "Nejsou myšlení má jako myšlení vaše", ale - Raději přestanu a nebudu Vás pohoršovat.

Děkuju Vám za krásnou nabídku, že byste poslala Járovi některý balík Vy. To byste mi opravdu ohromně ulevila. Zatím, dokud je v Terezíně - ačkoliv o tom ode dneška silně pochybuju - je dovoleno poslat 1 balík týdně ve váze 5 kg. Ale jistě tam nezástane, půjde dál do Dachau nebo do Osvětimi. A tam pak je dovoleno asi 3 kg 3x týdně. To bych Vám pak byla ze srdce vděčná, kdybyste mi pomohla. Někdy si myslívám, když chystám balík, jak to stačí při tom honu, až budou všechny děti doma, každé s jiným rozvrhem a jinak roztrhané. Zatím posílám hlavně pečivo, pro to strážlivé počasí si netroufám si netroufám přibalit věci, které se rozpouštějí nebo kazí. Všecko musí být jen v papíře nebo v papírových kelímcích. Posílám asi 1 kg chleba, 1/4 kg cukru a bonbonů, umělý med a marmeládu nebo pravý med, sušenky, suchary, perník, který vydrží, slané tyčky a pod. na ty poslední dny a pečivo k jídlu hned - buchty, závin, atd. Z taku teď dávám jen kousek špeku a sýr, máslo i sáňo se roztékalo. Ovoce teď žádné nemáme, jen citron a trochu sušeného. Vypisuju Vám to, abyste viděla, co tak asi posílám. Léky se teď zásadně nepovolují. Ale to se např. ten vášný bioklejn pošle smíchaný se sirupem, vitaminy se roztlučou do kuliček z ovesných vloček atd. Je to pro ně úžasná věc, jen jak dlouho to bude dovoleno. Při velkých přesunech vojska, pro nedostatek vlakového prostoru a pod. bude zase konec. Ale zaplať Pán Bůh i za tohle.

Měla jsem na dnešek slíbeno, že dostanu povolení jet do Terezína a nakonec zase nic - důvod - že bych přetěžovala trať Praha - Berlín. A na tohle čekám 14 dní v Praze v téhle výhni!

Píšu Vám do Nymburku; bojím se, že jste letos přišla o svou zaslouženou dovolenou, že asi vypomáháte v nějakém úřadě. Tuhle jsem byla v pokušení rozjet se prostě za Vámi, ale pak jsem si domluvila, že jsem na tyhle ztřeštěnosti už stará.

Kdy Vy se zase vypravíte do Prahy? Nešlo by to jednou na delší chvíli, u nás se můžete kdykoliv ubytovat. Co dělá paní Rumlová? Je to tak dojemné, že se o mne stará, viděly jsme se jen zběžně, a co o mně ví Vaším prostřednictvím, jsou samé věci odstrašující, ať se omlouváte, jak chcete. Či jsou např. výrobek ty malinké flíčky, které jsem neviděla tak pečlivě udělané od doby, co mi umřela babička? Která dovedete tak kouzelně balit, že se nic nesažchá a nezničí? Až bude konečně mír, dám se u Vás dvou přeškolit na pořádnou hospodyní, už by bylo na čase.

S upřímnými pozdravy a přání Božího požehnání pro Vás obě

a Vaše milé

Vaše Marie Šimsová

15.VIII.43

Milá Marie,

Jsem nešťastná nad Vaším posledním dopisem, že jsem Vám nechtíc zkazila neděli, jestliže jste na mě čekala. Váš dopis jsem našla až v sobotu večer, když jsem přijela z Hradce. Nejdřív jsem byla v pokušení rozjet se ráno k Vám, ale jednak jsem nevěděla přesně odjezd vlaku, jednak bych nestačila nachystat Pavlovi živobytí na celý den - přijel totiž závodit na závody kuratoria - a čekalo mě psát dopis Járovi (ten dopis musí být německý a poslán 15.). Opuštěte mi tedy, že jsem nepřijela, hrozně jsem toho litovala. A nemohu přijet ani tento týden - v první polovině máme odevzat radio na operaci, dostat uhlí, přijde prádlena na prádlo za celé prázdniny, musím k profesorovi, poslat Járovi balík a ve čtvrtek ráno jedu do Budějovic na týden k Mileně Kloudové, slibuju jí to už 2 roky. Teď když je tak postižena, nemohu odříct. Omluvte mě, prosím Vás, také u pí.R. Vzpomínala jsem tolik na Vás včera, když jsem jela přes Nymburk - adoma jsem pak našla dopis. Byla jsem v Hradci, vezla jsem tam Janu na zbytek prázdnin.

Děkuji Vám ze srdce za Vaši nabídku s těmi balíky. Asi jsem špatně stylizovala poslední dopis, že jste mi neporozuměla. Nepsala jsem Vám Járovu adresu vědomě, chtěla jsem Vás požádat později, až bude definitivně v některém koncentračním táboře, abyste mu 2-3 kilový balíček občas poslala. Ten terezínský je veliký. Ovšem teď jsem v takové situaci, že Vás chci o to prosit: můžete, prosím Vás, opravdu jeden takový balík vypravit? Potřebovala bych, aby mě někdo zastal v tom týdnu po neděli 21.VIII., abych nemusela v pátek, až se vrátím z Budějovic strávit noc pečením, nebo se kvůli x balíku vrátit dřív. Chtěla jsem o to požádat naši maminku, ale zrovna na ty dni mají objednanou mlátičku a má tam pět dětí, sotva stačí péct pro ně. Babička Š. je ještě na letním bytě, také Vojta se dosud nevrátila.

Datům odeslání je 24.-27., jak se Vám to líp hodí. Adresa: Jaroslav Šimsa, Zelle-Krankenstube, Theresienstadt - Kleine Festung pošta Bauschowitz. Odesílatel M.Šimsová. Na ústřížek pro příjemce můžete napsat několik německých slov a podpis Marie. Jistě pozná, od koho to je. Ještě něco: napište mi, prosím Vás, lísteček na adresu M.Š. u pí Kloudové Plav, pošta Kamenný Újezd u Budejovic, můžete-li opravdu, nepřijde-li Vám zrovna něco do toho. Vrátila bych se dřív do Prahy - ne abyste kvůli tomu změnila svůj program, máte-li na tu dobu nějaký.

Na té nemocnici není Jára jako pacient, jak si budete zprvu

myslet jako já. Je tam "als Gehilfe des Arztes", jak mi píše, a že je "glücklich dienen zu dürfen". Jako vědycky. Buď Pán Bůh za to pochválen.

Děkuju Vám za dopis a za krásná povzábudivá slova. Asi máte pravdu. Děkuju také znova za pozvání, které si schovám na některou zářijovou neděli, ano ?

Se srdečnými pozdravy Vám i paní Rumlové

Vaše Marie Š.

8.IX.43

Milá Marie,

je mi líto, že jsem Vám způsobilá s tím balíkem práci - a zklamání, když to tak dopadlo. Sama jsem už otrlá za ta léta, ale pokaždé, když mi přijde něco zpět, mám na celý den pokaženou náladu. Natož Vy, chudáčku! Jára odjel z Terezína do Prahy zrovna v tom týdnu, co jsem byla v Plavu, jak jsem se dodatečně dověděla. Zdržel se zde 2-3 dny a odjel s transportem do některého koncentračního tábora. Kam, to se dovím, až bude smět psát, obvykle to trvá 4 - 6 týdnů. Měl přijít do Osvětína nebo do Dachau. Osvětím se, jak se zdá, ruší nebo uzavírá pro Čechy; přátelé, které jsem tam měla, se všichni stěhují do Buchenwaldu. Usuzuji tedy, že to bude Dachau nebo Buchenwald. V obou má přátele a hlavně mu končí jedno období nejistoty a čekání. A pak je pro Jára všechno jiné lepší než zůstat zde. Děkuju Vám i pí Rumlové za práci, kterou jste s tím měly. Divím se, že to z Terezína poslali zpět, odtamtud se obvykle nic nevrací.

Ráda bych se k Vám na neděli pozvala - co tomu říkáte ?

.....

14.IX.43

... Řekněte pí R., že dnes večer dojíme toho krále mezi králíky; kxx chlapci si pochvalovali, že se máme líp než před válkou. Skutečně měl maso jako kráta, pokud se na krátí maso pamatuju.

Včera jsem vybavila ten balík; byly v něm boty, tepláky, svetr atd. a zdál se mi trochu těžší. K mé hrůze, když se Jenda vrátil z pošty, jsem se dověděla, že měl 7 kg. Teď čekám, co tomu budou říkat - aby mi pak nepřišel zpět, to bych byla zoufalá.

Děkuju Vám znova oběma za všechny ty úžasné dobroty, pusinky a skoro celý koláč děti snědly ještě hned večer.

Těším se, že Vás zase jednou uvidím v Praze a že to bude na delší chvíli než dříve.

Se srdečným pozdravem Vám i paní R. a s přáním Božího požehnání

Vaše Marie Š.

Říjen 1944

Milá Marie,

dostala jsem dnes Váš milý lístek a jsem tolik dojata Vaší ne křesťanskou, ale andělskou trpělivostí se mnou. Odkládala jsem dopis Vám v bláhové naději, že snad se příští týden trochu utiší to bláznivé víření kolem me a že se Zkrátka docela drze k Vám na den pozvu. Byla jsem u Vás tebkrát loni jako na ostrově míru. I ta cesta vlakem, pro mě neobvyklým směrem a proto bez nebezpečí, že potkám známé, byla pro mě odpočinkem. Ale takový týden už snad ani nenastane. Ztratila jsem vládu nad časem, jsem postrkována událostmi jednou ke druhé. Kdyby to aspoň nebylo všecko tak žalostné.

Ale tahle poslední věta není docela pravdivá, není to všecko žalostné. Vždyť např. včera jsem byla za rodinou se čtyřmi dětmi, kterým odvezli tátu před čtyřmi týdny někam z Terezína a mohla jsem jim vyřídit, že je v Dachau a bude v polovině listopadu psát. Nato v úterý se vrátil jako zázrakem jeden muž, který si kdysi s Járrou odtrpěl devět měsíců a teď už zase tři. Minulý týden se mi podařilo najít Slávinky sestru, kterou jsem 13 let neviděla a zařídít včas některé věci pro Slávu. A dnes přišel Váš lístek, z kterého vidím, že se nehněváte. Ještě minulý týden přišel balíček od pana B., také Vaše zásluha. To jsou takové povzbudivé injekce, aby se člověk zase vzbudil.

Prošli jsme tu zase těžkou dobou. Snad už víte, že Sláva Koháková je dnes už pět týdnů zavřena a že její manžel je náhle odsouzen k nejtěžšímu trestu. Nedělní seznam jste jistě čtla. - 24.2.m. měli Zdenka Paková, J.V., Šmakalovi a druzí druhé výročí. Byla u me sestra Zdenky, Jiřina, vzpomínaly jsme spolu na všecky ty, kdo bývali s námi a už se nevrátí. Jiřina vzpomínala, jak Zdenka a J.V. na domluvy odpovídali, že je Pán Bůh chrání. Jindy to říkala s trpkostí a tentokrát přiznala, že měli pravdu - že bylo pro ně vysvob. ození, že nemuseli trpět ještě déle. Jí dnes to vědomí dodává klidu. Bylo to pro ni velmi těžké, hřospodařily spolu se Zdenkou tolik let.

Vojtěška je dána pracovnímu úřadu k dispozici, už 3 týdny, a nemůže najít vhodné, t.j. aspoň trochu slušně placené místo. Potřebuje větší výdělek, protože má už druhý rok nasaženou sestru a vydržuje sama domácnost.

V úterý přišel do is od Járy, zase už klidnější. Je to tam strašlivé: Járovo pořadové číslo je 50.555 ze dne 1.IX.43 a za rok, v září t.r. je už 109.000. Propuštěno bylo během posledního roku jen málo lidí a tábor se nezvětšil. Jsou tam jeden vedle druhého, celý den při práci i v noci. Žádné soukromí, žádná samota, stále se pracuje, od léta i v neděli. Je to jistě k sešílení. K tomu denně

přelety, třikrát denně i v noci alarm. A konec války nikde.

Viďte, Marie, zase to dopadne jako vždycky - naříkám a píšu jen o sobě, jako byste neměla svého trápení dost. Jak se Vám daří teď na podzim? V létě jste se nemohla ani vzpamatovat, že? Měla jsem tehdy radost, že jste v těch Orlických horách, že se docela zrestaurujete a Vy jste zatím byla ve fabrice. Bude tomu pomalu rok, co jste se chystala do Prahy - kdy to skutečně bude? Kdybyste šla k očnímu specialistovi, šla bych s Vámi, potřebuju to už také dávno.

Pozdravujte ode mne ardečně pí R. a ~~žádá~~ odpusťte mi

Vaše Marie

P.S. Napíšete-li mi ještě jednou "pí.š.", budu Vám říkat "pí.učitelko."

10.II.45

Milá Marie,

děkuju Vám a pí.R. za všechnu péči a starost o nás. Poslaly jste nám zase takové úžasné věci, děkuju Vám nastokrát. Je mi jen nad nimi líto, že nic z toho nemohu poslat do Dachau; od 19.I. jsem nemohla nic poslat, trať je stále rozbita.

Odpusťte mi, že jsem se na Vaše milé pozvání dosud ani neozvala. Přišlo právě když jsme s Janou odjely na týden na Křižatka. Od té doby, co jsme se vrátily, "jedu" k Vám téměř denně. Den za dnem musím odjezd odkládat pro něco nepředvídaného. Ten Nový rok nám začal tak žalostně, jako ten minulý končil. Jen smrt a bolesti. Ještě jsme se nevzpamatovali z násilné smrti našeho dlouholetého přítele Vladimíra Kloudy - a zemřela jeho švagrová Hanka na rakovinu. Zůstaly zde dvě holčičky, 12 a 19 let, samy, tatínka mají v Buchenwaldu. Kremace se odkládala až na 10.den po úmrtí - byly nějaké potíže, má totiž rodiče v Terezíně v ghettu.

Mžitím se moje splucestovatelka do Mnichova, Jindra Wünschová, náhle, bez vnější příčiny, zhroutila a ztratila paměť. Teď už se zase z nejhoršího vzpamatovala, naučila se číst a na mnoho věcí si vzpomněla. Ale i tak je to hrozné. Byly jsme spolu v létě v Hudlicích, naši tříťové byli léta spolu už v Praze, pak v Mnichově a u soudu. Wünsch má 10 let káznice, píše tedy lx se 4 měsíce. Než ta hrozná válka skončí, bude nás asi víc takhle stonat.

Janě se v krátké době podruhé rozviklaly přední zuby, je to patrně paradentosa. A právě jí si hledím, jak mohu, stále užívá, celkem dobře vypadá - nevím, jak je to možné.

Táta je ještě stále v nemocnici, vlastně od listopadu. Přestávám mu věřit, že to je stav po angině, patrně se ozvaly plíce. Ale že všechno zlé má také něco dobrého v sobě - měl být v prosinci transportován pryč, neznámo kam a to, že je v nemocnici, způsobilo, že zůstal v Dachau. Buď za to Pán Bůh pochválen. -

Vždycky znova si umínuji, že už Vám nikdy nebudu zatěžovat srdce těmihle bolestmi - za všechnu Vaši lásku a shovívavost ke mně. A jak začnu psát, je to zase takhle. Jako byste neměla svého dost. Dnes má skoro každý co dělat, aby unesl své těžkosti a je to ode mne nevědomitost, že Vám, která jste za mě na sebe vzala kus mých materiálních starostí, přidávám ještě tohle.

Odpusťte mi, že jsem Vás nechala na sebe čekat pá na neurčito, opravdu jsem nemohla. Teď se přes neděli dám do pořádku z té chřipky, co se o mě už druhý týden pokouší a v úterý, nejdéle ve středu jsem v Nymburce. Prosím Vás, po sl. Hr. mi nic neposílejte, byla od ní veliká laskavost, že mi přinesla ten minulý balík. Má jistě dost svého v těch nynějších návalech.

Tisknu Vám ruku a děkuju Vám

Vaše M.

12.VI.45

Milá Marie,

dostala jsem Váš milý dopis už v sobotu, ale dosud jsem nedostala Váš nový časopis. Buď se opozdil v tiskárně, nebo na poště, je-li už "venku".

Víte, když jsem si to rozmyslila, je mi zatěžko psát něco o Járovi. Jednak prostě nemohu - a pak je mi to obtížné proto, že nevím dobře, komu je to určeno : znali ho, neznali ho, odkud začít, co předpokládat. Pan prof. Rádl sice vždycky tvrdil, že se nemá u nikoho nic předpokládat, ale nejde v úvodu k malému výňatku psát životopis.

Snad bude nejjednodušší před nebo za článkem petitem jako poznámku redakce dát několik slov. Budete-li chtít jen výňatek, snad by se dalo začít až od str.9. "Tři stupně čtenářova vývoje" až str.11 k článku "Nakladatelské značky" nebo až str.13 k těm seznamům. Ostatek tvoří vlastně organický celek, těžko něco vyseknout.

Abych Vám řekla pravdu, při další a další četbě se mi traktát líbí čím dál víc jako celek a skoro mě bolí, má-li se kousek vyseknout. Je-li časopis dost veliký, možná že by mohl vyjít traktát po částech celý, jak tak je dělen na ty odstavečky, vždycky tolik kolik by bylo trojna místa. Seznamy stačí do řádku a petitem. A na konec udělat výzvu k diskusi.

konec udělat výsvu k diskusi. Jak vím, kantorů je hodně volno-myšlenkářů a pokrokářů - mohla by vzniknout zajímavá diskuse, stojíte-li (t.j. vážená redakce) o ni ovšem. Ať pak udělá opozice své seznamy (ovšem literatury dostupné, ne ruských a amerických nedosažitelných novinek) a byl by to tak pohromadě tak říkajíc výkvět literatury pro děti.

Abych hájila svou stranu, dovoluji si připomenout, že ty druhé seznamy musí být udělány podrobněji, protože p. oponenti budou mít k ruce ty knížky a on to dělal všecko z hlavy. T.j. ať uvádějí také nakladatele, zbytečně pak zapadají knížky vydané na venkově. Ovšem teď bude nová organizace distribuce knih, doufám, že v tom bude na tohle všecko pamatováno.

Napadá mě, že váženým oponentem by mohla být spis. Marie Majerová, která také věrně rok co rok pečlivě četbě (to se přece pozná) posuzovala knížky pro děti ve vánoční době v Národním osvobození. A její stanovisko k věci je veskrze levé a sotva křesťanské. Tu rozhodně požádejte o spolupráci, ani nevím, co teď dělá. Také možné, že pí. Jaraila Glazerová by si dala říct, píše teď do Rudého Práva. Píšu Vám vše spěchu páté přes deváté - odpusťte, ale jsem myšlenkami stále na cestě do Dachau. Stále něco vážně. Teď zase povolení amerického vyslanectví. Lékařská výprava jela beze mne, zdálo se jim to pro mě nebezpečné. Teď pojedou tak říkajíc soukromě - osobním vozem - raději Vám to povím až potom.

Co myslíte, Marie, chtěli by Janu ještě teď u Novotných? Ve škole se vlastně jen opakuje, děti většinou zapomněly a do gymnasia Jana nemůže, až za rok, nevedilo by tedy, kdyby už nechala školy a jela ven. Říkala mi, že by raději do Nymburka než k babičce, je horzně ráda v novém prostředí. Ptám se napřed Vás, abych svým dotazem u Novotných, v případě že už s Janou nepočítali, nezpůsobila nepříjemnosti.

Se srdečným pozdravem Vám a pí.R. Vaše M.

Až se vrátím z Dachau, přijedu se k Vám zrestaurovat, když dovolíte.

Jaroslav Šíma, bývalý redaktor Křesťanské Revue a dlouholetý přispěvatel kulturní hlídky Národního Osvobození (-i-), po léta psal do vánočního čísla Naší Doby posudky knížek pro děti. Seštelvil také několik seznamů vybrané četby pro mládež. Zájem o věc neztratil ani ve vězení. K vánocům 1944 napsal celý "Vánoční traktát o čtení knih" věnovaný dětem svým a dětem přítele. Přinášíme dnes ukázkou, traktát vyjde později knižně.

nebo:

Otiiskujeme zatím část, v příštích číslech pokračování.

Drahá Marie,

přeju Vám a paní R. požehnané svátky, do Nového roku zdraví a már - to druhé už bude snad přidáno.

Vím, že se na mě hněváte a to právem. Odpustíte-li mi ještě tentokrát, poprosím Vás, abyste se, až Vám dovolí Vaše zaměstnanost, vypravila k nám, abyste se mnou ztrávila jeden celý den, viděla zblízka to šílené tempo a jako nezaopatřený pozorovatel mi poradila, co s čistým svědomím mohu odmítnout a říci: nemohu. Nechci aspoň ve svém nejbližším okruhu dobolit, aby naše nová republika přijímala za své hříchy nedávné doby - zase anonymní udání, plotichy, zavírání očí před nespravedlnostmi, nedbání života spoluobčanů. Je bolestné to říci, ale nacismus nakazil naše lidi až někam do kostí. Bylo to asi v lidech i dřív, ale styděli se za tyto vlastnosti a dnes se jimi honosí jako silou.

Stále myslím na Járu, jak by se za dnešních poměrů choval; mám pocit, že měl Pán Bůh v plánu ochránit ho těchtole trpkých zklamání. Vím, že každá revoluce nese s sebou špínu a já kal jako velká voda, ale nemohu prostě si zalézt do svého koutka a tam si "dýchat na dušičku", jak říkával Jára; jako to dělá taková veliká řada našich křesťanů, i ti, od nichž jsme právem čekali, že budou jednat. Ty opožděné a nemastné a neslané projevy, ať už šlo o popravy, o německé malé děti, o spornou příslušnost lidí, zapadnou v církevním tisku a nic.

Věčná škoda, že tu nemohl prof. Hromádka zůstat! Proč Vám to píšu a kazím Vám svátky? Máte sama svých starostí dost; víte, že jste šťastná, že máte přesně vymezenou práci, víte, co budete dělat zítra - já si to mohu jen plánovat, nikdy nevím, kam zase budu muset se nezbytně dostavit - pak zase jako obvykle naryblovat pro děti jídlo, odbytý úklid, něco spravit a je zase půlnoc. Od pobytu v Poděbradách jsem nečetla román.

Nestěžovala bych si, kdyby někde byly vidět výsledky - sice stará (65 let) pí. Müllerová běhá na svobodě - zapomněli jí totiž v minulé republice řádně dodávat naši příslušnost a ona byla kdysi (před 20 lety) provdána za Rakušana - dokonce po čtyřměsíčním čištení klik jsem jí vyběhala i české potravinové lístky, ale už zase měla dvakrát namále, přišli pro ni, třebaže byla dvakrát zavřena Gestapem - také Valenta u ní bydlel, přítel Smudkův Matka, parašutist; všecko má řádně ověřeno, zaručuje se za ní kancelář gen. Bočka - přesto přijde 25 letý úředník Národního výboru - ocaňuje nábytek a dělá cirkus. Jsem v jedné čtvrti, jsem její první útočiště - kdyby nebyla taková kovaná křesťanka, skutečná "dítko Boží",

asi by skočila už dávno do Vltavy. Jaká hanba! -

To je jedna, úspěšná ukážka; co ty druhé věci: budu Vám jednou vypravovat, až už se mi při tom nebude vařit krev.-

Chtěla jsem Vám napsat vánoční dopis a je z toho tohle. Ach, Marie, mně je smutno.

Vaše Marie Š.

Milá Marie,

odpusťte, že Vám ten popletený dopis posílám tak pozdě - Jana měla podrážděné slepé střevo, začalo to 22.XII. Ach, to byly svátky! Zaplať Pán Bůh, že jsou za námi. Operována nebyla, ale je hubená po tom hladovění.

S pozdravem Vaše M.

19.IV. 46

Milá Marie,

přeju Vám požehnané svátky velikonoční a hodně zdraví do nového jara.

Milá Marie, čtla jsem Váš poslední dopis nesčetněkrát a prostě nejsem schopna na něj odpovédět.

Připadám si provinile, ačkoliv zase si nejsem vědoma toho, že bych se někdy nějak před Vámi přetvařovala. Prosím Vás, děvče, kam chodíte na ty klamné představy o mně? Patrně jste na mě přenesla svůj obdiv a přátelství k mému muži a k Valentovi - ale se mnou jste na omylu, já nejsem z jejich rodu. Já jsem docela obyčejný lidský tvor, tak obyčejný, jak jen si to dovedete představit - a byla bych si tolik přála, abyste mě měla ráda i když si toho budete vědoma docela jasně. Takhle si připadám jako bych Vás byla oklamala, ale kde a čím, nevím. Vy byste zkrátka potřebovala být se mnou jednou delší dobu pohromadě a vidět mě opravdu zblízka. Mě tohle vědomí hrozně deprimuje - nejsem a nikdy nebudu taková, jak si mě představujete a mám strach, že to bude jednou velká rána pro Vás, až to jasně uvidíte. Je mi Vás pro to líto, ale opravdu nevím, jak Vám pomoci.

Ještě jezdíváte občas do Prahy. Proč se někdy nezastavíte? Sl.Pavlíková jezdí na přednášky a občas k nám zaskočí na pár slov, je teď v pohraničí - proč Vy čekáte na zdvořilé pozvání? Kdybyste napřed napsala, mohly bychom jít do divadla večer a jistě ráno jede nějaký vlak pro dělníky k Vám. Co tomu říkáte? Mám teď volnější dispozici časem - pokud vůbec nějaký mám - protože jsem se zbavila Jany. Ne na 3 měsíce v cizí rodině ve Švýcarsku - zkrátka za dobrodružstvím. Je přímo nadšena.

Přijďte, ukážu Vám její dopis a také dopis p.prof.Hromádky. Co bych Vám tak ještě slíbila, abyste přišla?

Na shledanou

M.Š.

27.IX.48

Milá Marie,

posílám Vám upřímný pozdrav ze svého podzimního bytu. Nepodařilo se mi dostat se z Prahy dřív až začátkem září a jsem teď v Libverdě za Libercem. Bylo tu několik krásných dní, přišlo poměrně málo, ale foukat tu umí, jako když se čerti žení. Za to je tu úžasný klid, málo lidí a překrásná krajina. Až se budete potřebovat vzpomínat, dejte se poslat do Libverdy. Na mě to tu působilo zázračně, dokázala jsem spát i 12 h. Pí. doktorka mě se-m poslala už v červnu - než mi to vyřídili - pak jsem zase já nemohla a tak se mi to pěkně posunulo až na poslední 4 týdny sezony. Ale nelituju toho, že jsem přece jela. Nevím tu nic o světě, vědomě. Když sem přišla ta žalostná novina o smrti pana prezidenta, jela jsem zpět do Prahy na pohřeb a zažila všechny ty trpkosti, co se kolem sběhly. Od té doby nečtu noviny.

Navíc jsem měla v Praze těžké dohovory s Pavlem, z kterého je komunistický fanatik - ten komunismus by mi nevadil, ale ta zaslepenost a otrockost, s jakou bere vážně nevadělané kecy "svých" funkcionářů, jak opakuje poctivě všechny ty plechové fráze tak, jak mu je servírují, jeden týden tak, druhý zase onak. Samozřejmě při své "politické činnosti" málo studuje, jen co nejnutněji musí být pro samé aktivity, statistiky, dotazníky a nadvýkony kdo ví v čem. Prázdniny většinou strávil na trati mládeže, kde chudáci žili za neuvěřitelných poměrů hygienických. Bažovci slíbili opatřit zásobování vodou, je to suchý kraj, ale to se ví, slib nedodrželi. Tak se na ně dostalo 1 užití se 4 dni při práci v hlíně a pít mohli jen sodovku, voda byl závadná už na pohled a bylo jí málo. Propili tedy všechno co vydělali, Pavlovi jsem přidala 250'-Kčs a kolik utratil ze svého, se nepřiznal. Vrátil se sice s další medailí, se zničenými zuby, vyhublý jako z německého kriminálu, jen spal a jedl. A nebouří se ani proti takovému zlořádu - na to má fráze "o nezodpovědných jedincích" - to se ví mocných, na které si nikdo netroufne. Epidemie tam nevypukla, tak co. - Přitom je to taková práce frajerská - abychom taky my měli "trať mládeže", noc víc. Má přijít do provozu na konci pětiletky nejdřív. A tady a pryč v celém pohraničí hníjí spousty dřeva, které nemá kdo odtáhnout a zpracovat - mě by šlak trefil.

Vidíte, už jsem zase ve starém tónu, zase na Vás sypu své potíže, jako když nemáte dost svých. A Vy máte, jen se přiznejte! Slyšela jsem přes řádu nějaké neurčité akazky, jako že máte potíže ve škole - je to pravda? A proč? Patrně se Vás někdo ptal na mínění a Vy jste řekla, co si opravdu myslíte, ne?

Vidíte, že neumím napsat nic, co by potěšilo - tak není pro Vá-
líp, když nepíšu? Jistě se na mě moc hněváte, a právem, že jsem tak
dlouho nedala o sobě ani vědět. Chtěla jsem s Vámi mluvit, vidět Vás
a paní Rumlovou, ale víte dobře, jak to po únoru vypadalo. Celé jaro
jsme se chystaly s Vojtěškou k Vám na neděli, ale kdepak, už dávno
člověk není pánem svého času, stále se dějí nějaké nepředvídanosti;
většinou jsou to obyčejné, hloupé lapálie, na něž si člověk po 14
dnech už za nic nevzpomene, co to vlastně bylo - a z toho se nám
dnes skládá život, náš vytoužený mírový život!

Dostala jsem se nějakým nedopatřením (říkám tomu trest za hří-
chy) do akčního výboru okresu soc. dem. a tak jsem to se stranou do-
klepala do konce - t. j. až do doby, kdy načisto spočineme dobrovol-
ně v lůně naší jediné neomylné a samospasitelné, a to se stalo t. m.
doutám, beze mne.

Ještě o mých ostatních dítkách Vám musím povědět, to jsou věci
potěšlivější. S Honzíkem jste se, myslím, viděla na konferenci -
ještě jsem s ním o konferenci pořádně nemluvila, celé léto je pryč,
vždycky se doma zastavil pro prádlo a zase někde brigádí. Jsou to
jeho poslední skutečné prázdniny, chce jít na teologii. Myslím, že
tam taky leccos užije, podle zpráv z jiných spřátelených států. -
Nedovedu si ho sice představit jako kazatele na př. při jeho těžko-
pádném způsobu vyjadřování, ale má některé jiné vlastnosti, pro kte-
ré by mohl druhým lidem pomoci.

Jana s úspěchem postoupí zpět do školy II. stupně, nějak se na
to šklebí, měla svou školu ráda. Na prázdninách byla u moře v Bul-
harsku jako premiantka Akademického, náramně jí to posloužilo, má-
lem mě dohoní na váze, na výšku už mě předhonila.

Kdybyste měla cestu do Prahy, nebo se potřebovala v Praze
zdržet přes noc, napište lísteček a přijďte, uděláte mi velikou
radost. Prosím o zprávu napřed - nebo stačí se telefonicky zetptat
Vojtěšky v TMCA (235-02), ta zná mé "pohyby", abych byla zrovna doma,
jezdím teď častěji za rodiči, maminka moc špatně chodí, občas leží
a tatínek hospodaří pak sám. Nerada bych, abyste ztrácela čas mar-
nou cestou na Pankrác.

Srdečně Vás zdravím a přeju Vám hodně síly a kuráže do další
práce ve škole. Pán Bůh Vám pomáhej!

Vaše Marie Š.

Srdečné pozdravy a přání zdraví pí. Rumlové!

6.8.74

Milá Marie,

udělala jste mi velikou radost svým pozdravem. Také já na Vás vzpomínám, s velikou vděčností a láskou, čím jsem starší, tím častěji.

Ale k tomu (jako kdysi), abych Vám za pozdrav *příliš* poděkovala, se dostávám až v Sola fide, kde jsem opět po 20 letech.

Jsem tu s Jendou a jeho 3 dětmi; Martinovi už je 15 let, je z mých 6 vnoučat nejstarší. Už mi to ale s nimi do zdejších vrchů nejde.

Počasí nám celkem přeje, ještě tu nejsme týden a už jsme měli 3 krásné dny, bouřku a deště hlavně v noci. Doufám, že Vás můj lístek najde.

Vaše Marie Šimsová

17.II.75

Milá Marie,

děkuju Vám za dopis a za vzpomínku na 8.II. Pro nás je to takové osudné datum - náš Pavel se narodil 8.II.28 (už je mu 47 let!), jeho otec zemřel 8.II.45. Jar.Valenta se narodil 8.II.11 a Vladimír Klouda, náš oddaný přítel a Valentův spolupracovník, byl zatčen 8.II.41. Včera jsem se s Vojtěškou sešla u Mileny Kloudové, jejíž tři děti už také mají vlastní rodiny, dcera Jana je s rodinou v Kalifornii.

Děkuju Vám, že jste vzpomínky na Jaru povedla také na těch biblických hodinách, všude se možná najde čtenář, kterému Úzkost a naděje v něčem pomůže. S Jendou jsme těžce váhali při jejím vydávání, když nám některé věci censura vracela, bude-li nakonec torso, které zbylo, srozumitelné mladším čtenářům, pro které ta doba je minulostí z cvičebnic. Jenda to na několika lidech, mladých zkoušel a každý si tam něco našel. Tak jsme to vydali tak, jak to je. Původní verze Jendy a Mileny byla ucelenější.

Přidivuji se Vašemu dopisu, jak krásně jste zrekapitulovala své setkání s Járrou, ale mě jste měla vynechat. Za války jsem musela žít v životním provisoriu, ze dne na den, a doufala jsem, že po válce se vrátím k plánovanému životu s určitým cílem. Ale Járovou smrtí a poválečným neklidem se toto ^{pro}visorium prodloužilo vlastně až do dneška. Teď, jako tehdy, dělám stále to, co musím, ne to, co bych chtěla. A bojím se, že už to jiné nebude.

Na př. minulý týden jsem chtěla zajet do Klatov, na štěstí jsem se neohlásila předem. Pozvala mě odborní lékařka, která nemá jindy čas - prasklo potrubí s pitnou vodou v ulici, později nám přistavili cisterny atd. Ucpal se odpad z domu a já "nepracující" jsem marně čekala na instalatéry, kteří teď už "zaručeně" přijdou 18.II. Vodu už máme. To nás tak oblažuje dálnice pod okny, při stavbě poškodili kde co. Na středu jsme zváni na povinné očkování

proti tetanu, Vojtěška mi vyřídila, že mě ve čtvrtek čeká pí Hatterlíková, kterou jsem neviděla, co Pavel zemřel - byl můj kolega z Hádlových přednášek a spolujunák z mládí. To znamená, že se zase tento týden do Klatov nedostanu; leží tam v nemocnici dr. Bě Sázelová a slepne - je oční lékařka, tak jí nikdo nic nenamluví. Takový vzácný člověk, úplně sama na světě, téměř 80 letá. Takže z výčitek svědomí nevyjdu. Píšu Vám to, ne abych si stěžovala, ale abych Vám dala vysvětlení svých druhým nepochopitelných jednání a odkladů.

Janu s rodinou mám u sebe, což mi také klidu nepřidává. Děti už jsou velké (Pavel na MDŽ 14 let, Helenka 12), milé a nadané. Stále je třeba někde nečekaně zaskočit, takže už nemám vlastní váli.

Až se trochu vzchopím, napíšu Vám, doufám, něco potěšujícího - jako že - zatím "snad" - se v Kalichu dohodnou, že by vydali část Járokových válečných dopisů - zatím je to tajemství. - Přív jsem se bránila tomu, aby dopisy vyšly za mého života, ale teď si myslím, že je důležitější, aby vyšly, než má pocity, pravda?

Děkuju Vám znovu za vzpomínku a za všechno minulé dobré, co jste mi prokázala a od druhých sprostředkovala.

Vaše vděčná

Marie S.

Brno 30.X.77

Milá Marie!

Doslechla jsem se až i zde u Jendy o Vašem zásahu do průběhu synodu a měla jsem z toho velikou radost. Je to nejlepší důkaz o Vašem zdravotním stavu. Lituji, že jsem se nemohla také účastnit. Milena byl v tu dobu v Čáslavi a Jirka ležel s chřipkou. - Byla to, zdá se, historická událost v životě církve. Kéž by někdy to nebyla jen náhoda okamžiků! Snad se v Praze dovím víc, zde mám jen kusé zprávy.

Nevím, máte-li mou novou adresu... Až přijдете do Prahy, zatelefonujte a já šedu do města. Srdečně Vás zdravím, také za rodinu

M.S.

21.12.77

Milá Marie,

přeju Vám požehnané svátky vánoční a do Nového roku nějakou rozumnější činnost než stonání jako v r. 1977. Děkuju VÁM s Vámi za dar Vašeho vzpomínání a obdivuju se, že se už zase můžete dát do práce (viz synod), o které jsem slyšela sice až z kolikáté ruky, ale slyšela - a ož v Brně! Sama žiju stále stejný položivot - teď např. se mi už po kolikáté vrací ta zářijová chřipka - už se mi asi nepodaří tomuto způsobu života se vzepřít.

Těším se na další dobré zprávy o Vás

Vaše Marie S.

VEČER O JAROSLAVU ŠIMSOVI 13.10.1960

Vážená paní Šimsová,

ve své kartotéce mám uloženy poznámky z proslavá pronesených na večeru, který se konal v Husově bohosloveckém semináři v Jirchářích u příležitosti nedožitých šedesátin Vašeho manžela. Opis těchto poznámek přináším k Vaším 80.narozeninám. Doufám, že přes kusost zpřítomní náplň toho večera a připomenou svědectví a odkaz Vašeho manžela pro naši dobu zase již jinou než byl počátek šedesátých let.

S přáním Božího pokoje, který převyšuje všeliký rozum

Jan Čapek

František Laichter

Sestry Růžena a Milada. Ulovil dva Mvrabce na polévku. Bída. Roznášel noviny, kondice. Gymnázium Křemencová, katolík, ministrantem, Akademické gymnázium. Po válce Marx, Engels, 1921-22, revoluce, S.K.Neumann, filozofie. Masaryk nebyl ledaskdo a Rádl určoval Šimsu. Realistický klub - křídlo Rádlovo. Setonovská Liga lesní moudrosti. Knihovna TOM. Akademická YMCA. Po boku J.L.Hromádky a Rádla misionářem mezi námi pohany.

V březnu 1927 suterén u Topičů výstavka EGM. Pak na plavárně Šimsa, rozmluva o kráse a radostech skautingu. Pak v Opočně na 1.konferenci AX, pozval mě Rádl. Látkové. Šimsa mluvil prostě a srozumitelně. Provázky na prstech. "Vosa". Židovská mládež, sionism, sečtělý, vypravěč. V chaloupce v Harrachově. Skautský časopis Vatra. Dostojevskij, Aljoša. Protest proti křesťanství. Šimsová odpověď. Na pokyn Zosiny ven z kláštera. Zvěstoval království Boží skrze Aljošu.

Křesťanství nám přibližoval na postavách, skrze Augustina, Pascala, Masaryka, Kalvína. Izaiáš. Určitost, rozhodnost. Nic kolísavého. Něžný Šimsa, nehuboval, dopis synu Pavlovi. Rádl žije starostmi svého sociálního prostředí, chápe situaci a má ji absolutní pravdou. Překonat hmotnou i morální bídu, přestavba společnosti.

Jaké myslitele přibíral k Augustinovi, Pascalovi ? Platone, Kanta, Adlera, Kierkegaarda, Šaldu, Masaryka. Jistota - jako J.L.Hromádka.

Ne k tvrzení: daný společenský řád je věčný. S Liebknechtem:

jediný život je nemožný, nechá-li člověk běžet vše, jak běží. Rádl. Rozuměl mu. Jeho vývojové období. Věda: nástroj ke zvládnutí potřeb, k čemu bude vědy použito. Rádl: 1. zády k přírodě, ne pohrdat, ale příroda a člověk není totéž. 2. nejen popisaná věda, ale normativní, co má být. 3. ochrana ukřivděných, bessarabský student. Vyhledával kolbiště. Přítomnost. "Ona" - volná láska, manželství na zkoušku (z Anglie), potřel žvanila na rozpravě, kterou si vyžádal. O militarizaci mládeže, proti Em. Moravcovi a jednomu brigádnímu generálovi.

Prázakladní křesťanský nekonformismus - nepřizpůsobování se světu. Křesťan a svět. Nekonformismus - jeden z jeho podstatných odkazů. Ne souhlas, ne negovat. Není třetí cesta? Daniel! Sál země. Kritizoval, působil na veřejné mínění, věřil ve veřejné mínění. Odsoudil hanby státu tehdy, předsednictvo zrozpačitelů. Demokracie je diskuse.

1927 Nelsonova kritika Masarykova pojetí demokracie. V KR 1928 vytkl TGM, že pozdrav mírovému kongresu z vojenských manév-rů. Jedno-reprodukoval, jak s TGM diskutoval o obranné válce. Šimsa: jakákoliv válka je útočná. TGM: rozdíl, začnu-li útok anebo se bráním. Ale Šimsa: Nezabíješ! Diskuse bez následků pro opozičníka.

1938 - jakou svobodu národy dávají svědomí - v tom je jejich velikost. Stát činí z občanů trpaslíky, nedává-li jim svobodu svědomí.

Šimsa sestavoval rejstřík k JLN Katolicismus a boj o křesťanství. JLN verzus Kozák o Kristu. Šimsa za JLN. Svatodušní pobožnost v soběšínském táboře. Radostně sledoval Bartha a Žurneysena. Ragaze vykládal z víry, ne pozitivisticky jako Linhart. Diplomatism a oportunism mu cizí.

Vězeňský sešit. Žalmy. "Nebylo opravdového bratrství a solidarity a i ti, kteří proti Bálám, nehořeli po Tvém Synu." Socialism obrodit vírou. Bratrství. Běda malomyslným, věří ve všemocného ve svěztě. Aljoša! ne Ivan! Aljoša u nemocného chlapce. Dachau, ukrajinský chlapec. Mohl uhnout, chlapec nic společného s AI a s námi. Zemřel 8.II.1945. Ne přednášeč jako já, vykonavatel. Požehnaný ten muž, který doufá v Hospodina.

Jan Apl

V Opočně. Informovanost, vzdělání, zápal o věc. Já tajemníkem Imky v Hradci Králové. Diskuse - rvát se. Děti. Já to nedovedl. Mládež. Znal vše ze současného dění. Všude vedoucí silou.

Knížky "Radost ze života". Vypravování o hrdminech. Láska a odvaha. Tréma v přednáškách snad, ale když šlo o nějakou křivdu! Gestapo. Byli jsme spolu z v Americe, zájem o knihovny. Víš, ve Spojených státech knihovny, to je pohádka. Organizace knihoven, zadarmo. On a knihy. Stát před knihkupectvím. Amerika 1931, nezaměstnanost. Toronto. Franta je měl pozdravit. Shořeli jsme na té schůzi. "Maminka na Slovensku musela poslední kozu prodat, abyste mohli jet." Šimša to chtěl zachránit, ale nezachránil. Krajan, primátor Chicaga, ten to odnesl od Šimsy. Mnichov, Šimša skleslý, ne defetista, ne ruce v klín. Okupace, začal žít. Letos - aby šli do Francie, sjednával to, jezdil do Prostějova, útěk letců v součinnosti s francouzským velvyslanectvím. Šimša potřeboval mluvit. Vězení je do zdi: Resistez! Zři měsíce před uvězněním. "Detektivky", našel si tiskárnu. Skupina odboje "Věrní zůstaneme". Neodjdu, říkal, moje místo je doma. O TGM přednášel při kazání a po kazání za účasti gestapáckých fízlů. Oddaný žák TGM, bez toho by nebyl jeho portrét úplný. Uprostřed hledání jsem byl nalezen.

František Škarvan

Šimša. Naše mládí, umění, básně, přestupy, JLM, Žilka, filozofové, Wolker, Seifert, Nezval, Halas, Hora, Toman, Březina, Vančura, Benešová, Čapek. Ti nám vzdálení, v Šimsovi blízké evropské ovzduší. Nebylo-li naše mládí promarněné - zásluha Šimsy.

Žiji mezi dělnictvem devět let. Jak měl Šimša rád dělníky, stál za věcí dělnickou, my byli ze středostavovských kruhů. Mezi dělníky víc přímosti než v intelektuálně pokřivených hlavách.

Já ve staršovstvu, malomyslnost. Jak on by pomohl, chopil se práce, elán, oheň, co byl sboru.

Co by dnes Šimša dělal? Není těžké si představit, co by dělal. Při jeho víc než pražském rozhledu by se vrátil ze Slovenska, že tam vyšší úroveň než dřív, barevné národy o svobodu, byl by stržen technickými výboji člověka ke hvězdám. Hrubín, Závada, mládí, vidím ho nad jejich básníky. Znal by nějaký rozbor světa odkudsi - a on už to zná! A vždy by konfrontoval člověka k obrazu Božímu se skutečným člověkem, všední denní skutečností a jak by ukazoval na to, že cesta ke skutečnému člověku je jen v cestě ve víře v Krista.

Pavel Šimek

Nevystihli bychom jeho šíři. Marxisté, ateisté, Židé, katolíci u něj hledali orientaci. Vliv i u těch, kteří se s ním nese-

šli či rozešli. Opravdovost, čistota, důslednost. V době, kdy se nemluvílo o civilní interpretaci - on jeden z velkých civilních interpretů. Radost, proti tomu, co odporovalo království Božímu.

Setkal jsem se s ním 1936 v Ženevě, kongres 800 delegátů - i ze SSSR, který vycházel z izolace, do které tehdy zatlačen a do níž se vžil. Šimsa: úzkou spoluprací křesťanů s komunisty na mírovém poli. Oddanost komunistů určité myšlence (komise o duchovních předpokladech míru), odsuzoval antikomunismus. Po návratu ze Ženevy jsem se zapojil do jeho kruhu, nejlepší křesťanská škola tehdy. Šimsův vliv z největší míry zformoval můj charakter a působí na mě dnes v rozhodování. Birmingham 1937 - nové misionáře. Šimsa: ano, šel jako misionář z Anglie domů, kde soumrak. Misionář s viděním úkolů. Za ně položil život. Jeho cestou, klopýtáme, vzpomínka, pomáhá nám dnes, abychom nezabloudili. Když jsem se ženou dal dětem jeho knížku o hrdínech, děti to přečtly a litovaly, že nepsal více. My: napsal - celým životem napsal Šimsa knihu o hrdinovi.

Miroslav Heryán

Byl to radostný večer, měl nás napřímit, povzbudit, vyvolat předsevzetí. Co z toho může být, když Kristova pravda člověka zapálí!

Eugen Zelený

27. srpna 1943 blok 15 v Dachau. Zda přijde Šimsa. Přibližovalo se padesát lidí. Měl několik věcí u mne. Volali jsme: Šimso, potřebuješ něco k jídlu. On: ani ne tak jídlo, ale něco ke čtení. Péče, rozdával se, zaměstnán v komandu, organizoval, redaktor, zachytil zprávy ze světa, stručně a věcně to řekl ostatním. Rychlá schopnost číst, zachytit to nejpodstatnější. Místnosti pro 50 lidí, ale bylo tam až 500 lidí.

Vybrán z 5.000 na transport. Buď zákopy nebo válečný průmysl. "Nebudu pracovat pro Třetí říši". Jak ho dostat z transportu? Pak se to podařilo lékařům, že má TBC. Jestlipak bylo dobře, že jsme to dělali? Věc správná - ale vše ukazovalo, jakoby si to Bůh nepřál. Není člověk trestán někdy tím, že se stane to, co si houževnatě přeje. Tragický závěr života, ale přece typický pro Šimsu. Ukrajinský chlapec. Apokalyptická epidemie, 150 lidí umíralo denně. Uprostřed té hrůzy umírá. Ve 20. století musel takto umírat! Byl jeho život výkřikem do prázdna? Pobožnost nad jeho otevřenou rakví. Musíme se vzpamatovat, aby takoví lidé v tomto století v takových okolnostech nemuseli umírat.

J. L. Hromádka

K rodině: chceme vás ujistit, že jsme s Vámi a že tento večer je pro nás a má být pro Vás povzbuzením. Byli jsme sevřeni zprávou - před koncem války o smrti Šimsa. Ano, to byl, ve víře mluveno logický závěr jeho života. Odmítl podporovat to, proti čemu celý život bojoval a pak chtěl posloužit mladému člověku. Byl to milující, statečný, věrný, radostný svědek. Rád bych to dovedl vyjádřit tak stručně jako Škarvan.

1. Přál bych si, aby studenti byli jako Šimsa. Nevím, zda by byl vzorem ve zkouškách, ale on žil s profesory, zápasil s nimi, hádal se, ale dovedl vydávat svědectví o tom, co od nich přijal. Hořel. Znekličňoval. Nepohodlný student. Žádal. Potřebujeme vás, musíte být na výši. Studenti i v USA mnoho věděli, ale ničemu nevěřili, ničím nestmeleni, nepřesvědčení. Mladá generace se to musí učit! Zápas!

V ohni!

2. Žili jsme v údobí a stále v něm jsme, kdy víra prodělává vnitřní zkoušky, je to nápor, zda nejsme obskuranty, tmáři, reakcionáři. Šimsa bystré mysli, ohromných znalostí, vědecky zaměřený do posledních záhybů srdce. Klasická poezie, obsáhl to, politicko-sociální zájem, ale věřící bytostně. Ta hluboká dimenze ducha, která přesahuje hranice věd, uměleckého tvoření. Na pravé rovině čestně bojovat! Pravé posvěcení tomu všemu.

3. Kde byl stál Šimsa dnes? Nelze abstraktně odpovědět, ale u Šimsy všechny vnitřní předpoklady pro to, aby vstoupil do údobí, které se tak hluboce liší od údobí mezi dvěma válkami, do nové skutečnosti se vším rizikem. Ale všechno to bohatství, které jsme nestrádali, přenést do nové společnosti. Jak do socialistické společnosti přenést duchovní, mravní, myšlenkové bohatství, aby působilo a obohacovalo. Šimsa by prožíval hluboce odpovědnost pozitivní za společnost, bral by odpovědnost na sebe. Co dělat? Nelze říci, kde by on stál, ale byly u něj předpoklady křesťanské z hlubokosti evangelia o Kristu. Neupnul se na politický systém ani té nejvyšší humanity, nestuhnul, ale hořel. I mezi námi jsou lidé, kteří jsou na výši té staré epochy, ale ztuhli tam a když přijde k hluboké dějinné změně, jakoby nevěděli, že Kristus je Pánem i nové společnosti. Je třeba jít, aniž člověk cokoliv zpírá, aniž je čemukoliv velkému nevěrný.

4. Ptám se sám sebe, zda jsem se nestal něčemu nevěrný. Musím se ptát v blízkosti takové osobnosti jako je Šimsa. Nestal by se ničemu nevěrný a dal by vše do služeb člověka bojujícího všelijakým způsobem.

1921-22 jsem se s ním sešel v Masarykově koleji, byla to dříve věznice, byla to Šimsova a Henychova zásluha, že jsem tam o TGM přednášel. Já o TGM věže pěkně, co jsem dovedl říci, ale zamýšlím se nad tím, zda Masaryk nám má ve víře co říci a zda to stačí. Řekl jsem to ve víře lásky a oddanosti. Jinde bývalo pobouření mezi evangelíky, jak to, že tak kriticky mluvím o Masarykovi. Přišli za mnou Šimsa a Henych. Šimsa: tím se musíme obírat a musíme s tím zápasit. Hned jsme navázali kontakt. Vždy jsme si měli o čem povídat. Šimsa byl člověk, s nímž bylo vždy o čem mluvit. U některých lidí hovor vážne, skřípe to, u něj to jen běželo. Je to živá otázka, zda lidé, kteří se s námi sejdou, mají o čem hovořit a hlavně zda umíme poradit, jako on dovedl poradit i nám starším.

Přejeme rodině, manželce a dětem, sestřím, aby cítili s radostí za to, čím on byl, vděčnost Bohu.

Z REČI O MAMINCE

(Výňatky)

... Nejvíce se mi u maminky líbila schopnost a odvaha riskovat. Projevovalo se to již ve hrách, které s námi hrála, když jsme byli malí, ale mám na mysli statečnost v životě. Ne nadarmo blahoslavy Bible muže, který nalezl "ženu statečnou" a považuje statečnost ženy za největší hodnotu a ne snad moudrost, krásu, pobožnost, trpělivost, mírnost a skromnost. Ne snad že by maminka to ostatní neměla. Ale měla a má především to, co samo Písmo staví na první místo. Myslíte, že by můj otec mohl bez ní vykonat to, co vykonal a pouštět se do podniků, do nichž se pustil?

Nikdy jsem od maminky neslyšel ani náznak výčitky, že se tatínek věnoval politice, že se pustil do odboje, že ji nechal samotnou s dětmi. Když jsem cokoliv takového slyšel - a hlavně od t.zv. křesťanů-církevníků, vždy mě to pobuřovalo.

Ovšem až později jsem pochopil - již mnoho let po válce a po tatínkově smrti, co má na mysli Ježíš svým slovem o tom, že ten, kdo "neumí pojmout manželku a děti do nenávisti", není hoděn. Najde tu o citovou stránku - Bible málokdy uvažuje psychologicky - ale o stránku praktickou, existenční. Ježíšův učedník musí jednat tak, že se to bude jevit jako nenávist, tj. bude riskovat život, i život svých drahých, bude musit umět opustit ženu a děti, nejen svou práci a svůj majetek, ne ovšem pro nic za nic, ale proto, aby splnil neodkladný úkol, splnil poslušně své poslání, postavil se bezpráví a nelidskosti.

A to právě otec učinil a maminka to uměla přijmout. Nikdy ani stíneš nepochybovala, že bylo správné, když dělal to, co musel udělat a cizí jí byly úvahy o tom, zda to "mělo cenu", zda se "neměl šetřit", až ho "bude potřeba".

Maminka se sama velmi intenzivně a s velkým nadáním účastnila odboje. ... Vedle statečnosti nebojící se rizika, měla schopnost pohotového jednání a smyslu pro válečnou lest. ... Zato že jsme po roce 1942 po tzv. heydrichiádě mohli jako rodina zůstat naživu a pohromadě, za to vdčíme její statečnosti a pohotovosti. Jiný by řekl, že za to vdčíme Bohu a jeho ochraně - a měl by pravdu. Vždyť ta Boží ochrana se děje přes statečné jednání lidí, kteří zápasí o pravdu a žijí z naděje, že ta pravda nakonec zvítězí.

Ke statečnosti spojené se smyslem pro dobrodružství nás také vedla. Při výpravách a táboření nás spíše povzbuzovala a vyzbrojila jídlem, oděvem, dekami a neobyčejně praktickými radami. Sama byla zkušený táborník, tábořila již za první světové války. Pověřovala nás drobnými odbojovými úkoly a nezastírala nám nebezpečí, ale opět nám, tj. hlavně mému staršímu bratru dala vždy potřebné instrukce.

Vzpomínám si, jak přišla domů 5.května 1945 ze synodní rady, kde měla velkou diskusi s faráři o tom, co má křesťan za revoluce dělat. Po cestě pěšky domů se střetla s demagogem, který chtěl rozvášněný dav strhnout k tomu, aby šel dobít raněné německé vojáky do lazaretu na Karlově náměstí a sama jej vyzvala, aby šel s ostatními osvobodit vězně do pankrácké trestnice.

Maminka přišla domů a řekla nám: "Mládenci, v Praze je revoluce, to už v životě neuvidíte, jděte se na to podívat!" Pomohla nám našít na bundy trikolory a vypravila nás do vnitřní Prahy - bydlíme jsme na Pankráci, tehdy kraji města.

Když jsme se o půl druhé v noci vrátili - byli jsme u Rozhlasu, na Příkopech u gymnázia, u Rudolfiny a pak dole v Nuslích pomáhali stavět vynikající barikádu - jedl u nás propuštěný vězeň z Pankráce a jiného již maminka vypravila domů-. V neděli brzy ráno nás probudila s tím, že jsou z okna vidět německé tanky, které přijely od Benešova a že je třeba stavět barikády. Většina mužů v domě i v okolí se toho bála: nač Němce dráždit a stavět nepotřebnou barikádu. Maminka a druhé ženy pak s propuštěnými trestanci a chlapci, jako jsme byli my, postavili barikádu, která se později stala terčem střelby z tanků a byla dobrou ochranou při přecházení naší široké ulice před záškodníkem.

Po válce byla činná ve Svazu národní revoluce - zastupovala

vdovy popravených = zemřelých novinářů. Nešlo jí o nějaké výhody pro sebe; nabídku na poslancování odmítla. Pomáhala na mnoha místech a mnoha lidem a často pomocí své funkce a známostí, které tam získala. V únoru 1948 byla nejprve vyloučena z výboru, později s omluvou přijata zpět. A dále intervenovala, čelila křivdám a vypracovala si metodu, jak na to.

V únoru 1948 mne vybídla, abych založil akční výbor ve škole a bránil křivdám a přehmatům a abych se radil s ředitelem, který byl nahrazen jiným. Její lítost nad koncem demokratických forem našeho veřejného života neznamenalala nějakou rezignaci.

Do tohoto února jsem viděl svou maminku plakat je třikrát: při zprávě o zabraných pohraničních oblastech v roce 1938, podruhé, když jsme se spolu s ní stali svědky toho, jak po revoluci 1945 naši lidé bijí Němce a členy jejich rodin svážené do trestnice na Pankráci. Potřetí když paní poslankyně Koušová-Petránková vydala výzvu k zakládání akčních výborů a tím ke zrušení dosavadních zvolených institucí. Po smrti svého otce jsem ji plakat neviděl.

Bude vás zajímat její vztah k církvím. Vychována byla katolicky, po světové válce se svou maminkou vstoupila do československé církve. Ve výchově nás dětí - proti mému otci - prosazovala, abychom církevní výchovou, náboženstvím ve škole a Nedělní školou ve sboru prošli, i když jsme nebyli pokřtěni. K tomu došlo až v roce 1939. Otec měl k formě i obsahu takové výchovy velké a oprávněné výhrady. Maminka však byla přesvědčena, že nejprve musíme křesťanství i církevní život znát, abychom pak si mohli z toho vybírat, rozhodovat se a kritizovat to.

Když jsme byli pokřtěni - mně bylo necelých deset let - tak maminka vstoupila do naší církve, kde je dnes presbyterkou. Když jí v komunistické straně, kam se dostala jakou sloučená ~~společná~~ sociální demokratka, předhazovali činnost v církvi řekla jim velmi jasně asi toto: "Soudruzi, jestli je to buď-anebo, pak jsem rozhodnuta ze strany vystoupit, ale církev neopustím". A soudruzi ustoupili.

K zásadním rozhodnutím měla maminka vždy respekt. K mému vstupu na theologickou fakultu mi do dotazníku napsala, že to neschvaluje. Zdálo se mi, že si jednak myslí, že se na to nehodím a pak, že chce, aby bylo jasné, že "na faráře" nejdu na přání někoho z rodičů, ale z vlastního rozhodnutí.

... Velmi se mi líbila její zásada, že "věci nemají duši". Člověk nemá nepřiměřeně litovat věcných škod, majetku a podobně. Ani zdraví a život nepokládala nikdy za poslední hodnotu.

... Ve starých fotografiích jsme jednou s mým přítelem, spo-

lužákem a spoluzakladatelem Liščího kmene Kima, probírali staré fotografie a našli mamčin obrázek z dívčích let s krásnými copy. Kim mi obrázek sebral s tím, že dosud nemá žádný obrázek opravdové Indiánky. Vrátil jej až po mnoha letech.

... Vždy mi imponovala její vzdělanost a stálá četba a vzdělávání se. Na universitě studovala filosofii, italštinu a francouzštinu. Studie nepřerušila, ani když se narodil můj bratr, ty jsem jí přerušil až já... Velký vliv na ní měl profesor Emanuel Rádl, ale i prof. J.B.Kozák. ... Disertační práci chtěla napsat o Baconu Verulámském. (Francis Bacon, 1561-1626, anglický filosof, učenec, politik a spisovatel. Byl to přední muž na královském dvoře královny Alžběty a Jakuba I.).

---... Všichni si máme znovu uvědomovat, že nemáme "ničeho, čeho bychom nepřijali" a z to zvláště od svých rodičů a jako u mne: hlavně od maminky. I to, co jsem přijal od otce - bylo zprostředkováno přes ni. Zůstávám tomu, co jsem přijal ... mnoho dlužen.

(Z přednášky pro evangelickou mládež 12.2.1967)

JENDA

ČERVENCE A JEHO DĚTI

Hermann Hesse (1877-1962)

My děti narozené v červencových dnech
milujeme vůni jasmínu bez vad,
putujeme podle planoucích zahrad,
tiché, ztracené v těžkých, podivných snech.

Náš bratr mák se obléká jen do šarlatu,
co hoří v přeprčkách plápolavě rudých
v klasném poli a na horkých zdech chudých,
pak vítr rozežene zbytky jeho šatu.

Jak červencovou noc chce život náš
obtěžený snem naplnit svůj rej,
sný a horké dožínky mu dej,
vždyť věnce z klasů, rudých máků máš!

Přeložili Jiří a Jan Šimsovi

"Asi vůbec netušíš, že mě k Vaší rodině vždycky něco přitahovalo. Způsobil to můj táta, když mi dal jako puberťáče k vánocím takovou malinkou knížku, kterou napsal Tvůj táta. Já už dnes nevím, co to bylo a nějak jsem o to v životě přišla, ale něco to tenkrát se mnou udělalo. Potom teprve - nevím za jak dlouho, tenkrát ži-

vot plynul jinak - jsme se sešli. Byla jsem na Vás dva stěrače zvědavá co jste zač,.. A jak tak holky mají takové ty ženské vzory, já jsem⁸ viděla ve Vaší mamince a vždycky jsem se před ní strašně styděla. To jsou věci, víd. To se ví, že jsem se nemohla ani trochu přirovnat, už tenkrát jsem to věděla že jsem a vždycky budu úplně jiná, pravý opak. ..."

Z dopisu Ivy Jiříčkové Janu Čimsovi 28.11.1985

O ČÁPECH A VRANÁCH

V ranném věku to byla babička, která na první zvědavé dotazy ohledně mého příchodu na svět odpovídala jednoduše tím, že prý mě rodičům přinesla vrána. A to byla na dlouhá léta natolik směrodatná informace, že jí nezviklaly ani protichůdné vývoody mých kamarádů z ulice, kterým jsem naslouchal sice se zbožnou úctou, avšak jen proto, že byli o rok dva starší než já a hlavně chodili už do školy.; Jejich argumenty, ba někdy i přímo detailní líčení toho, jak přicházeli na svět mnou v mém základním přesvědčení, získaným od babičky, neotřáslly. Ostatně to tenkrát mohly být jen chabé útržky toho, co dnešní dítě ovládá takřka bravurně a mnohem dříve než třeba malou a velkou násohlíčku.

Pojetí mého narození neotřásl ani Mirkík, žák 2.B školy Na ostrově, jenž mě pod schody čínžáku, kde bydlel, instruoval přísně vědecky podle knížky, kterou jednou obratně uzmul - chlubil se - přímo před očima svému otci z knihovny. Text knihy byl doplněn fotografiemi, které mi, křep kromě zrychleného bušení srdce a červených uší neposkytly nic, a textu, slabikovanému Mirkovým vzrušeným polohlasem, jsem nerozuměl vůbec. Myslím, že on také. Upřímně řečeno, ani nám na studium nebylo poskytnuto dostatek času. Mirkův otec totiž na ztrátu knihy záhy přišel a vášnivého čtenáře náležitě ztrestal. To mě jen utvrdilo v tom, že pravdu má babička. Otázku po svém zrození jsem nadále ponechal stranou a vnoval se, dle úsudku rodičů, něčemu užitečnějšímu a hlavně přiměřenějšímu svému věku.

Ve školní lavici jsem pravidelně rok co rok sedával s Járrou Havířem. Spojovaly nás nejen společné zájmy, ale třeba i to, že jsme byli oba jedináčky. Jenom jedna věc mě mátlá. Věřil totiž, že ho na svět přinesl čáp a dokládal to svědectvím své babičky, paní Bažantové. To jsem nemohl jen tak připustit. Avšak přes všechno mé přesvědčování, argumenty a "důkazy", kterými jsem podporoval

úlohu vrány v svém životě, zůstával Havíř neochvějně na svém, že v jeho případě se jednalo o čápa. Nakonec to v našem sporu došlo tak daleko, že neváhal přinutit svou babičku, aby své svědectví opakovala i přede mnou. Sugestivní výrok paní Bažantové mě přesvědčil natolik, že jsem zásluhu čápa pro narození jeho vnuka v plném rozsahu uznal a náš spor skončil smířem. Oba jsme diplomaticky připustili, že každý máme svou pravdu.

Jak jsme ale ve škole vstupovali do vyšších a pak do ještě vyšších tříd, začaly se nám teorie čápa a vrány hroutit. Poučování staršími žáky a učitelem přírodopisu a biologie, pronikali jsme do tajemství plození a rození nejen u rostlin a zvířat, ale také (a to nás pochopitelně zajímalo nejvíce) u lidí. Nutno říci, že líčení žáků vyšších ročníků pro nás bylo daleko barvitější a zajímavější než přísné vědecké výklady učitele, byť doplňované obrázky a kabinetními pomůckami. Navíc nás z toho, na rozdíl od přírodopytce, z neskoušeli.

Názor, že to s čápem a vránou nebude úplně v pořádku dostával pevné obrysy zvláště v okamžicích, když si vyspělejší spolužačky začly mezi sebou sdělovat zkušenosti načerpané ze sešitového vydání Dějin sexuality, čtených při vyučování tajně pod lavicí, a osvětové přednášky místního gynekologa. Nemůže proto být ani příliš divu, že se naše "teorie" o čápu a vráně tedy brzy zhroutila jako domeček z karet. A tak, když jsem na sobě počal meznávat první stadium infantilní sexuality, nejvíc jsem si začal myslet, že jsem dokonale teoreticky připraven a nic mě nemůže překvapit. Ovšemže jsem se mýlil.

V prvních měsících svého těhotenství se moje žena obklořila horami odborných knih a mně pak vymezila úkoly to a to sehnat, udělat a seřadit. Organizační pokyny k příchodu dítěte jsem se snažil plnit s klidem načerpaným z literatury, vzpomínek tchána a rad přátel, kteří si již své "odrodili". Radostné očekávání jsem tedy s přehledem zvládal až do okamžiku, kdy mě v noci probudila bolest zubu. Ale co to? Místo vedle mě je prázdné!

V tu ránu jsem zapomněl na bolest v ústech a začal horečně pobíhat po bytě ve snaze poněkud se přiblížit a s utkvělou myšlenkou, že teď hned, nejlépe okamžitě odvezu ženu do porodnice. Zabránila mi v tom jen sanitka, která se náhle objevila před domem. Žena ji sama zavolala, zatímco jsem se chaoticky zabíral svými svrčky. Když a ní sanitka odjela, nabyl jsem ztracené duševní

rovnováhy a opět usnul jako špalek. Odpoledně mě už doma čekala ona netrpělivě očekávaná zpráva. Narodil se nám syn! Sláva a hurá a živijó a vůbec.

Dlouho jsem pak seděl na lavičce v zahradě za domem a jen jsem se usmíval idiotským úsměvem šťastných otců. Ve větvích rozložitého ořechu posedávalo a krákoralo hejno vran. "Mají tu samí nějaký slet," pomyslel jsem si, ale při tom mně to bylo jasné. Ať si o čápech a vranách, biologii a přírodovědě říká kdo chce co chce, já už vím své.

5.6.1985

Honza

NOVÉ SETKÁNÍ S VATROU

Setkání s nejmladší Vatroou v roce 1976 je milým překvapením. Vždyť VATRA blahé paměti byla mezi soudobými časopisy jakýmsi majákem, ukazujícím k vysokým ideálům lidství. Svědčí o tom i příručka "Přírodou a životem k čistému lidství".

Po první světové válce 1918 jsme jako naivní snilkové věřili, že vše zlé je za námi a že nám nyní kyne netušený výhled do nového šťastného života. Skutečnost však dala pocítit trošce rozčarování nástupem fašismu a nacismu a pak i příchodem Hitlera k moci v sousedním Německu.

Pro nás však byl životním programem WOODCRAFT - lesní moudrost. Woodcraft našel různé vykladače, kteří zkřeslovali původní myšlenku. Ale i přesto idea silně zapůsobila a stala se dokonce hledanou náplní i v pionýrském hnutí. Woodcraft si uchoval čisté jádro, které mu jeho zakladatel vtiskl již od prvopočátku.

U nás je již přes padesát let ERNEST THOMPSON SETON po zásluze ohodnocován a mládeží milován. Bylo tomu tak již v místě, odkud se woodcraft ve dvacátých letech šířil po celých Čechách - v té době bylo ohnisko československého hnutí v Berouně. Zde učil přírodopisu profesor MILOŠ SEIFERT, který se stal nadšeným tlumočníkem Setonových myšlenek a založil tu první kmen. Jeho pravou rukou byl nadaný PROKOP KOUDELA, syn učitele a později sám učitel, s bratry Jirkou a Janíkem.

Zahledíme-li se do kronik, všimneme si, že na Křižatkách u Králova Dvora, osm kilometrů od Berouna, vznikla tříčlenná stráž a později celá družná stráž. Původní stráž tvořila tři děvčata: ROREJS (Marie Kohoutková), TAFY (Lída Neumannová, později provdaná Pardonová) z Tmaně a SABOR-LVICE (Růžena Zítková +). Výhodou bylo, že všechna děvčata chodila do berounského gymnasia, kde učil profesor Seifert a kde se také účastnila prvních táborů, sněmů a celoroční činnosti.

Prokop Koudela často zasahoval i do činnosti Stráží na Křižatkách. Křižatečtí to nelibě nesli a když neshody dosáhly vrcholu, děvčata uznala za náčelníka kurážného BROUČKA - Oldu, nejmladšího bratra Marie, který tenkrát chodil ještě do obecné. Proti jeho junáckému chování a vyjadřování nemohl mít Prokop žádných námitek. Tak byla zachráněna samostatnost křižateckých Stráží.

Časem se do rozhovorů vkládal i TROUMAJ, Jára Kohoutek, bratr Rorejse. Stal se ohnivým diskutérem, známý, ~~úspěšný~~ zejména po velkém sněmu 1923 ~~konaném~~ konaném na Plešivci u Berouna. Sněm byl památný tím, že kromě poselství Miloše Seiferta vystoupil na sněmovní forum

SŮVA - JAROSLAV ŠIMSA se zprávou o hnutí mládeže v Anglii, kde se za woodcraft jako světovou organizaci zasazoval JOHN HARGRAVE - BÍLÁ LIŠKA.

Sněm rozvířil plno debat a názorů. Vznikla řada důvěrných přátelství. Mnoho z debat se přeneslo i na Křižatka, která se stala soustředným místem pro nutná rozhodnutí vyplývající z nepřítomnosti náčelníka Seiferta, který byl služebně přeložen do Užhorodu.

Marie, jak si jí připomínám, působila podmanivým kouzlem indiánského děvčete s dlouhými temně hnědými copy a s vrozenou skromností. Účastnila se župního sjezdu ve Zdicích (asi 1924), zajížděla i do Prahy na rady důvěrníků, probíhající v Legii malých v Holešovicích, v roce 1925 se starala o tisk Vatrý v Hořovicích a o její expedici.

V tomto roce pořádá náčelnictvo tábor vůdců na OSTROVĚ DÁVNÉ TOUHY na Berounce u Skryjí, které se zúčastnily i dívky z křižateckého kmene.

V roce 1927 dochází ke sňatku Sůvy s Rorejsem - Marií Kohoutkovou. Marie se stává od prvních chvil nejen dobrou (o tom nikdo nepochyboval) obětavou manželkou, ale i spolehlivou, vysoce vzdělanou Sůvovou spolupracovnicí. Vidím i jejich novou domácnost v bytě staromódního upjatého Mariina strýčka, rady Klenky na Starém

městě, kde se narodil první syn Pavel, kterého jsem fotografoval. Byl to, myslím, první Pavlův snímek v jeho nejtěplejším věku.

Dnes si nade vše pochybnost uvědomuji, že Marie vlastně celý život dávala a to nejen své rodině, ale celému svému okolí. A je určitou manifestací uznání duševní oboplné spolupráce, že některé novinářské články v Národním Osвобоzení podepisuje Jaroslav Šimsa kromě obvyklé šifry "-i-" zkratkou "M.K." V Národním Osвобоzení získává stálou hlídku "Junáctví", které využívá ve prospěch Ligy lesní moudrosti - woodcraftu.

Bohatou činnost v mezinárodních stycích umožňuje Šimsovi YMCA. Ymka to bylo okno do světa. Působnost Šimsova se rozrůstá do značné šířky. Mezinárodnost a bystré postřehy - umět se dívat a "vidět", to nebylo každému dáno. Otevřenost jednání získává Šimsovi však i mnohé nepřátele. Léta třicátá vrcholící lety 1938 a 1939, to byly časté účasti na mnoha veřejných schůzích, přednáškách a diskusích "co a jak dál". Otevřenost odkrývá mnohé nepřátele, např. mezi českými fašisty. "Vlajka" častoto příše proti Šimsovi a jeho linii. Po zabrání v březnu 1939 jsou tu i slídivé oči gestapa. V měsíci hladu - v únoru 1940 byl Sůva - Šimsa - zatčen uprostřed intenzivní organizace národního odboje.

Na Marii dolehla po Sůvově uvěznění celá tíha odpovědnosti za starost o rodinu a pokračování odbojové práce. Tři děti: Pavel, Jenda, Jana, o které se musela starat. Těžké, přetěžké chvíle životních zkoušek! Nezapomínejte na to! Rodina měla stále hodně dobrých přátel. Kdo však v hodinách, dnech a rocích osudové osamělosti nahlédl hlouběji do nitra Mariina, byla Vojtěška JEČMENOVÁ, svědek mnoha zápasů, v Lize lesní moudrosti a pak i v Ymce, svědek zápasů marných i šťastných. Vojtánka, jak ji důvěrně jmenují, má nemalou zásluhu o to, že Marie v životně tvrdých situacích nepodléhá, ale nalézá smysl a účel života v činnosti - práci. Stopa i Tento rys Sůvovy nepomíjivé duševní vlastnosti zachraňuje i Marii.

Sůva připravil kdysi k táborovému ohni vyprávění o hrdínech, melou, útlou knížečku. Tam by patřilo i pravdivé vyprávění o jeho statečné, skromné manželce, která nyní ve svých protrpěných a bohatě naplněných sedmdesáti letech píše kapitolu poslední, neboť darovala l á s k u , osvědčila věrnost a skromnost, to co měla nejlepšího jako woodcrafterka již odešla své mladosti.

Toho si ceníme nejvíce a přejeme jí hodně zdraví a radosti do dalších šťastných let. S modrou oblohou!

+Mila Vavřda (1976)

Z ČASOPISŮ

"28. července se dožívá sedmdesátí let paní Marie Šimsová z Prahy. Možná by bylo případnější, aby vzpomněl tohoto jubilea někdo z nejbližších přátel. Ale snad se tyto řádky mohou stát výrazem vděčnosti a sympatií širšího okruhu lidí, kteří paní Šimsovou znají třeba jen z povzdálí, ale upřímně si jí váží a mají ji rádi.

Paní Šimsová nepůsobí dojmem sedmesátnice. Kdykoliv se s ní setkáte, imponuje vám její zájem o nové události, okolnosti, věci a zejména osudy lidí. Často se stane, že chcete informovat vy ji a zatím se dovíte něco důležitého sami. A nejsou to informace lečjaké, nepřesné.

Nejvýraznějším jejím rysem je střízlivost, věcnost. Cítíte, jak se varuje všech nadnesených soudů a slov. Dovede se kriticky vyjádřit i o těch, které má velice ráda, nenadržuje jim. S úsměvem uvádí na pravou míru příliš velká a slavnostní prohlášení nebo příliš "velkorysá" a paušální hodnocení.

A velice sympatický je i její smysl pro humornost různých situací. A protože si nejčastěji dělá legraci ze sebe a často paroduje svou "nešikovnost", je s ní druhým lidem dobře.

Okolnosti jejího života se za těch sedmdesátí let mnohokrát proměnily - a víme, že to byly okolnosti značně složité a změny někdy velice smutné, - ale paní Šimsová se s nimi dovedla vyrovnat a vždy objevit svou odpověď i své poslání. Jistě také proto, že ji životem provází hluboké přesvědčení, které vyjádřil mocným způsobem v jeremiášovském kázání z vězení její manžel Jaroslav Šimša: "Blahoslavený je člověk, jehož naděje je v Hospodinu." - Tuto radost z otcovské ochrany Boží, ale i porozumivou blízkost lidí jí ze srdce přejeme také pro další léta."

(Kostnické jiskry 1976/26)

+ Karel Trusina

Dobřichovice 30.5.1986

Vážená paní Šimsová!

Dovídáme se, že brzo dosáhnete jakéhosi nápadnějšího životního data. Chceme Vám jako mnozí popřát zdraví a klid, ale při té příležitosti si také postěžovat na Vašeho syna Jana Šimsu. Je to stížnost nepatrná, přecházející téměř v pochvalu, snad se Vás tedy nedotkneme.

Známe Jana řadu let. Je to dobrý a laskavý člověk, skvělý společník, výborný kamarád a oduševnělý bojovník. Jeho myšlení viditelně roste z rodinného původu a výchovy, jako jeho odolnost a energie. Uvažujeme dost často o Vaší rodině a říkáme si, jak je Jan vázán a zatížen odkazem svého otce, který naň mohl působit však více svou morální a literární vahou nežli svou fyzickou osobností, jež by ji jistě trochu vylehčovala. Jan si svůj náklad odpovědnosti pořád uvědomuje, a ten se svou tíhou přenáší dál... A tu nás napadá, že bylo štěstím, když vedle otce mohla jste naň působit, a živě, také Vy, a tím vyvažovat jeho osobnost.

Vidíme, hrome, že ohlášená stížnost se nám jaksi nepodařila a vytratila, jdeme tedy k věci: Dnes víc než mnohdy dříve je velkým štěstím, má-li člověk dobrého přítele, protože "kdož ho má, má i veliký poklad", jenž "není žádnými penězi zaplacen ani zlatem", "věrný přítel jest potěšením života" a "kdo se bojí Boha, ten takového přítele dojde"... atd.(Eccle,Vl.kap.) - Poslední částice citátu znamená... co ona znamená vlastně? Ona skoro znamená, že bez dobrého přítele by člověk snad Boha ani nesnesl (neunesl), a to je náš případ s Vaším Janem. Proto Vám máme za co poděkovat.

S pozdravem a v úctě

Ludvík Vaculík

Mladá Vaculíková

O b s a h

Miroslav Růžička, Ženu statečnou kdo nalezne?	2
Ohnivec, Ohnivcovo poselství	3
Láďa a Jana, Naše babička a naše děti	4
Jan Šimsa, Dopis z bohunické věznice	6
Marie Hofmanová, Vážená a milá Mařenko	9
Marie Šimsová, Z dopisů Marii Hofmanové	11
Jan Čapek, Večer o Jaroslavu Šimsovi 13.10.1960	27
Jenda, Z řeči o mamince	32
Hermann Hesse, Červenec a jeho děti	35
Eva Jiříčková, Z dopisu Janu Šimsovi	35
Honza, O čápech a vranách	36
Míla Vavřda, Nové setkání s Vátrou	38
Karel Trusina, 28.července	41
Ludvík a Madla Vaculíkovi, Vážená paní Šimsová	42
Obsah	43

Děkujeme všem přátelům a zvláště Petru a Pavlovi
za přispění k dokončení přípravy pagody

Ohnivec